

Socialhögskolan
Campus Helsingborg

LUNDS
UNIVERSITET

Den typiske missbrukaren

– en jämförelsestudie av svensk medias rapportering om alkohol-
och drogmissbruk

Författare:

Alexandra Johnsson

Tünde Hansen

Kandidatuppsats (SOPA63)

HT 2018

Handledare: Poul Hansen

Abstract

Authors: Alexandra Johnsson and Tünde Hansen

Title: The typical addict - a comparative study of Swedish media's report on alcohol- and drug addiction

Supervisor: Poul Hansen

Assessor: Jan Magnusson

This study analysed 80 different articles from two Swedish newspapers: the evening paper Expressen and morning paper Dagens Nyheter, evenly divided between articles found with the search words drug addiction (drogmissbruk) and alcohol addiction (alkoholmissbruk). All of them published during 2018. By using a quantitative method to collect and code data and a social constructive and a political mediation perspective to analyse the results. The purpose of the study was to get a better understanding of Swedish newspapers coverage of the addictions and the addicts. This was done through analysing the generally described identity of the addicts, the focus of the articles and a comparison of the results given by the evening paper and the morning paper. The questions at issue was answered by reading the articles and some by analysing them with the help of keywords assorted into categories.

A bias of the addicts became clear in terms of gender, age and socioeconomic status, a result that was consistent between the different papers and addictions. The study found connections between the articles mentioning some form of criminality in combination with the different addictions, especially drug addiction. This outcome matches the Swedish statistics that indicates an increasing trend in the connection between criminality and drug addiction. The focus of the articles collected from Expressen concerning alcohol addiction was a considerate amount empathetic, helping and supportive words and had mostly an individual perspective. Whilst the largest number of keywords that had more of a critically examining focus and a community perspective was found in the articles published in Dagens Nyheter and those concerning drug addiction in Expressen. Comparing the types of paper, a difference was discovered in the amount of information published regarding the addicts. The total results showed more inequalities between the papers than between the different kinds of addictions even though the study also found inequalities between the different kinds of addictions. Considering the papers have various groups of readers which in turn get access to various kind of information we find this problematic.

Keywords

Alcohol addiction AND media, Drug addiction AND media, article review, quantitative method, social constructive, political mediation

Nyckelord

Alkoholmissbruk AND media, Dromissbruk AND media, artikelgranskning, kvantitativ metod, socialkonstruktivism, politisk medialisering

Innehållsförteckning

Abstract	1
Innehållsförteckning	2
1. Inledning	4
1.1 Problembeskrivning	4
1.1.1 Medias makt	4
1.1.2 Missbrukets utbredning	6
1.1.3 Varför behövs vårt arbete?	7
1.2 Syfte och frågeställningar	8
1.3 Ord- och begreppsförklaringar	9
1.3.1 Beroende, missbruk och missbrukare	9
1.4 Arbetsfördelning	9
2. Tidigare forskning	10
2.1 Det skrivna ordets makt	10
2.2 Missbruk som samhällsproblem	12
2.3 Missbruk och missbrukare i media	13
3. Teoretiska utgångspunkter	14
3.1 Socialkonstruktivism	14
3.2 Makt och kön	16
3.2 Politisk medialisering och nyhetsvärdering	18
3.3 Stigmatisering	20
4. Metod och metodologiska överväganden	22
4.1 Kvantitativ datainsamling	22
4.2 Innehållsanalys	23
4.3 Genomförande	23
4.4 Urval	25
4.5 Chi ² -test och p-värde	28
4.6 Validitet & Reliabilitet	28
4.7 Forskningsetiska överväganden	30
5. Resultat	31
5.1 Vilka är personerna som missbrukar?	31
5.2 Förekomsten av kriminalitet i artiklarna	37
5.3 Vilken typ av ord är mest framträdande?	38
6. Analys och diskussion	41
6.1 Den typiske missbrukaren	41

6.2 Kriminalitet och missbruk	43
6.3 Artiklarnas fokus	45
6.4 Dagspress och kvällspress	47
6.5 Slutsatser	49
7. Referenser	52
8. Bilagor	56
8.1 Bilaga 1	56
8.2 Bilaga 2	60

1. Inledning

Missbruk och beroende är ett socialt problem i vårt samhälle som kan visa sig i olika former. Som framtida socionomer inom fältet kommer vi troligen att möta människor med missbruksproblematik, oavsett inom vilket område eller på vilken framtida arbetsplats vi kommer att verka på. Media är en informationskanal som ska verka för att ge allmänheten information om vad som händer i samhället. Yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) och Tryckfrihetsförordningen (1949:105) ger media möjligheten att göra just det. Samtidigt är de också fria att skriva om vad de vill. Media använder denna frihet till att bland annat skriva om missbrukare. Sättet media väljer att skriva på bidrar till bilden som allmänheten får av denna marginaliserade grupp. Vi blev därför intresserade av att undersöka och få en djupare förståelse av hur media skriver om missbrukare och deras missbruk, vilket blev grunden till denna studie.

1.1 Problembeskrivning

1.1.1 Medias makt

Idag lever människor i ett informationssamhälle med ett överflöd av information som omger oss både via tidningarnas löpsedlar, tv, radio och inte minst sociala medier dagligen. Uppfattningen om hur världen fungerar beror på hur människors omgivning ser ut och valet av informationskanaler. Människan formas av omvärlden helt enkelt. Med tanke på att världen blir alltmer digitaliserad, blir informationsflödet snabbt och media får en betydande möjlighet att påverka människor dagligen och kanske till och med flera gånger varje dag med sitt budskap. Medias val av nyheter och reportage, påverkar med andra ord också människors syn på omvärlden. Hur media väljer att framställa olika människor eller grupper i samhället i den dagliga pressen påverkar i nästa steg läsaren. Människor söker nyheter, kunskap eller kanske bara underhållning när de sätter sig med en tidning, men hur medvetna är läsarna egentligen om att någon annan har valt åt dem vad som ska läsas. Någon annan har alltså makt att forma åsikter, att inspirera eller att uppröra med sin text.

Linda Fagerström och Maria Nilson (2008:31) bekräftar ovanstående bild och konstaterar att medias inflytande på människor är markant. Uppfattningen om världen och samhället, liksom

människors tankar och värderingar påverkas och formas bland annat av hur media skildrar och framställer olika människor och olika åsikter. Hur människor använder medier ger en fingervisning om deras egen identitet menar de, och fortsätter: "I allt identitetsskapande spelar förstås även genus, klass, etnicitet, ålder och en massa andra aspekter en avgörande roll. Vår uppfattning av dessa begrepp är dock inte neutral utan i sin tur starkt präglad av den kontext vi lever i" (Fagerström & Nilson, 2008:31).

I en artikel av Rochelle och Hu (2017) redovisas resultaten av en undersökning bland unga kvinnor från Kina och Hong Kong, som utsattes för reklam gällande viktminskning och synen på den egna kroppen. Undersökningsgruppen jämfördes med en kontrollgrupp. Resultaten visade tydligt att kvinnorna i undersökningsgruppen som blev exponerade för bilder på smala kvinnor, viktminskning, ätmönster och värdering av den egna kroppen var mer benägna att bekymra sig om sitt utseende, kroppsidealet och var mer missnöjda med sin egen kropp än vad kontrollgruppen var. Detta visar alltså hur lätt människor blir påverkade av medias budskap.

Blomberg et al. (2004:15) beskriver det ökade intresset för samhällsforskare att studera medias behandling av socialpolitiska frågor, socialt arbete och samhällsproblem. En förklaring är medias allt starkare maktställning och det växande inflytande media även har på socialpolitiken. Hans Swärd och Bengt Starrin (2006:259) bekräftar detta och menar att massmedia påverkar innehållet i den politiska agendan och styr de politiska prioriteringarna. Att undersöka vem det är som har inflytande över det som publiceras och att förstå vilket fokus det är på innehållet är därför nödvändigt. Det finns både svensk och utländsk forskning om medias bild av socialtjänsten som visar på en splittrad syn av medias rapportering kring socialt arbete (Brunnberg, 2001, Davenport & Davenport 1997, Reid & Miseners 2001). Hur socialtjänsten och socialt arbete framställs i media är intressant eftersom de tillsammans med hälso- och sjukvården är de största aktörerna inom missbruksvården. Det är även relevant för missbrukare som blir påverkade av hur allmänheten uppfattar problematiken kring missbruk och missbrukare.

Ur det sociala arbetets perspektiv är det intressant att undersöka hur media beskriver missbruk och missbrukare eftersom vi tror att ifall distansen mellan hur missbrukare ser på

sig själva och bilden media målar upp av *den typiske missbrukaren* är stor, så tror vi att det kan medföra att människor med missbruksproblem inte söker hjälp. Att fler människor upplever stigmatisering och att det konkreta arbetet med dessa personer påverkas är troligt, men även socialarbetarnas egna tankar och åsikter kan påverkas av media. Gunvor Andersson (2004:28–31) skriver om skillnader i hur media belyser socialtjänsten som kan variera från att inneha ett upplysande och stödjande innehåll till att vara kritiskt granskande. Med olika fokus och innehåll på medias rapportering medför det troligtvis även skillnader i läsarnas bilder och åsikter av olika sociala problem och grupper. Därför är det också intressant att undersöka om det finns någon skillnad på bilden av verkligheten som ges av olika typer av media.

1.1.2 Missbrukets utbredning

På Folkhälsomyndighetens (2018a) hemsida kan man läsa att alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar i hög grad bidrar till ohälsa inom befolkningen (ANDTS-området). Av dessa har vi valt att titta närmare på alkohol och narkotika eftersom de uppvisar intressanta siffror i Socialstyrelsens statistikdatabas relaterat till antalet dödsfall (2019a) och antalet vårdade inom slutenvården (2019b). Där kan vi till exempel utläsa att alkoholrelaterade diagnoser inom slutenvården uppgår till över 14 000 varje år, samt att ca 2000 personer dör varje år. Motsvarande siffror för drogrelaterad sjukvård är ca 20 000 och antalet dödsfall ca 200. Det finns även ett stort antal följsjukdomar relaterat till bruk av dessa substanser, men för enkelhetens skull har vi valt att inte ta med dem i statistiken. Alkohol- och drogmissbruk kostar naturligtvis samhället mycket pengar, men framförallt kostar de den enskilda människan stort lidande (Folkhälsomyndigheten 2017, 2018a).

I en undersökning 2014 om landets folkhälsa har Folkhälsomyndigheten (2014:135) kommit fram till att 16 % av respondenterna lever i ett riskbruk av alkohol. En utveckling av alkoholkonsumtionen till ett alkoholmissbruk kan innebära allvarliga medicinska problem och sjukdomar samt öka risken för psykisk ohälsa, akuta skador och våldsbrott. I Sverige kan man få hjälp på olika vis med sitt missbruk eller i värsta fall bli tvångsinlagd om det finns risker för att personen skadar sig själv eller andra enligt Socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Under 2000-talet har antalet anmälda narkotikabrott nästan tredubblats, en siffra som snarare representerar brottsbekämpningen än det faktiska användandet. Det är främst de som konsumerar stora mängder droger eller även "langar" som upptäcks och bestraffas än de som mer tillfälligt använder sig av droger. Storkonsumenterna brukar mer frekvent, säljer i vissa fall och utövar ibland annan form av brottslighet som ökar upptäcktsrisken (Hvitfeldt, 2017:212–217). Vid en sökning på Brottsförebyggande Rådets (BRÅ, 2019) hemsida fick vi endast upp de brott som tydligt är rubricerade som *brott mot Narkotikastrafflagen*, men det finns troligtvis ett stort mörkertal när det gäller övriga brott som till exempel misshandel, stölder, inbrott och annat som indirekt också har en koppling till droger. Att kriminalitet är vanligt i kombination med drogmissbruk är alltså något som statistik från BRÅ stödjer, eftersom det visar att kriminalitet i samband med drogmissbruk även har en uppåtgående trend. Antalet anmälda brott varje år som bryter mot Narkotikastrafflagen (1968:64) har de senaste tio åren i stort sett ökat varje år (ibid).

Ellinor Brunnberg (2001:33) påtalar att känslan kan vara tudelad för den som behöver stöd från socialtjänsten, som förutom sitt uppdrag att vara till stöd och hjälp för de svaga och utsatta, även har en myndighetsutövande makt. Den här dubbla funktionen kan mycket väl avskräcka en del från att söka hjälp i tid. Detta kan även bli en svårighet ur socialarbetarens perspektiv som Claes Levin (2013:31) beskriver så här: "Professionellt socialt arbete blir därför att göra bedömningar som ryms i mellanrummet mellan dessa krav; mellan klientens unika och uppenbara behov och organisationens lagar, regler och policy". Vi tolkar detta som att det finns en överhängande risk att en stor andel av dem som använder droger eller har ett riskbruk av alkohol aldrig söker hjälp. Kopplat till att medias bild av *den typiske missbrukaren* kanske inte heller stämmer överens med verkligheten, kan det i slutändan leda till att endast få personer känner igen sig i bilden av att ha ett skadligt bruk av droger eller alkohol och därför inte heller söker hjälp i tid.

1.1.3 Varför behövs vårt arbete?

Enligt SoL ska socialnämnden arbeta för att förebygga och motverka missbruk av alkohol och andra beroendeframkallande medel. Vidare ska socialnämnden aktivt jobba för att missbrukaren ska kunna komma ifrån sitt missbruk och tillsammans med individen planera och följa upp detta (5:9 SoL), men även ingå samarbete med landstinget för eventuell vård

som krävs för att hjälpa missbrukaren ifrån sitt missbruk (5:9a SoL). Enligt lag har alltså socialarbetare en skyldighet att ta hand om och hjälpa individer att komma ifrån sitt missbruk. Att missbrukare och socialarbetare påverkas av media har vi redan konstaterat, men att även ta reda på hur media rapporterar blir därför relevant.

I vår kunskapssökning fann vi en lucka i forskningen kring hur olika media skriver om missbruk och missbrukare och huruvida det finns skillnader beroende på vilken typ av missbruk de skriver om. Den ökade missbruksproblematiken och kriminaliteten i samband med missbruk som ökar i samhället gör detta till en angelägen fråga att undersöka. Med vårt arbete hoppas vi kunna ta reda på hur en del av media skriver kring två vanliga typer av missbruk för att öka förståelsen så att vi och andra socialarbetare kan få en bättre medvetenhet. Det blir även en viktig tanke att ha med sig i sitt arbete med missbrukare eller någon annan stigmatiserad grupp. Detta med förhoppningen att arbetet blir grundat i en djupare förståelse för människor i socialt utsatta situationer, som i sin tur möjliggör för ett bra socialt arbete.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med vår undersökning är att få en djupare förståelse om hur missbruk omskrivs i media. Syftet är även att ta reda på om det finns några likheter och skillnader på hur bilden av *den typiske* alkohol- och drogmissbrukaren målas upp av en kvälls- respektive dagstidning. För att ta reda på det arbetar vi utifrån följande frågeställningar:

- Vilken bild målas upp av *den typiske* alkoholmissbrukaren och drogmissbrukaren?
- Med vilket fokus är artiklarna skrivna? Ur ett individ- eller samhällsperspektiv, med ett hjälpande eller kritiskt granskande motiv?
- Vilka likheter och skillnader finns i rapporteringen mellan en kvällstidning och en dagstidning?

1.3 Ord- och begreppsförklaringar

1.3.1 Beroende, missbruk och missbrukare

Johnson, Richert och Svensson (2017:15) talar om alkoholanvändning och menar att mellan begreppen *riskbruk*, *missbruk* och *beroende* är gränserna svåra att definiera, liksom det även kan vara svårt att dra gränsen mellan det som konsumeras i nöjessammanhang och när alkoholmängden blir skadlig för hälsan. De menar att just på grund av svårigheterna att dra en tydlig gräns, blir de här begreppen något godtyckliga och påverkas av både bedömarens egen åsikt och erfarenhet, men också av hur samhället ser på de eventuella skador som alkoholkonsumtionen bidrar till. “Det finns ett gammalt talesätt som säger att den patient som dricker mer än sin doktor riskerar att bli diagnostiserad av denne som missbrukare” (ibid.). Vid genomförandet av den här undersökningen har vi utgått ifrån journalisternas tolkning av ordet *missbrukare* i de respektive tidningarna, både när det gäller alkoholmissbruk och drogmissbruk. Det har alltså inte varit vår egen tolkning eller uppfattning som har värderats här, då den egentligen är irrelevant för vårt arbete.

Vi är medvetna om att ordet *missbrukare* är stigmatiserande för många och har fått en negativ, nedvärderande klang i folkmun. Den mer korrekta benämningen borde vara personer som *har ett missbruk* eller personer som *missbrukar*. I den här undersökningen av tidningsartiklar har vi dock ändå valt att hålla kvar vid ordet *missbrukare*, då vi ansåg att det annars skulle vara förvirrande för läsaren. Vi vet också att *missbrukare* är en välanvänd term både hos allmänheten och i media. Arbetet ger oss på så vis en möjlighet att ta reda på hur media använder begreppet. Vi vill dock poängtera att vi med detta inte vill bidra till att öka stigmatiseringen för dessa personer.

1.4 Arbetsfördelning

Vårt arbete började med att vi tillsammans diskuterade fram strategier, innehåll och tillvägagångssätt för att det gemensamma arbetet skulle bli så väl genomarbetat som möjligt. Vi skapade ett gemensamt online-dokument som vi arbetade i för att vi hela tiden skulle kunna diskutera frågetecken som dök upp och även kunna följa varandras textproduktion. Tillsammans har vi diskuterat de olika kapitlens innehåll och bestämt grunden för undersökningen. Vissa delar har vi delat upp och skrivit var för sig och andra har vi gjort

tillsammans. När vi haft problem att komma vidare har vi diskuterat och tillsammans hittat lösningar.

2. Tidigare forskning

I denna del av uppsatsen kommer vi först att redogöra för vilken forskning som har bedrivits kring vårt valda ämne. Vi har valt att dela upp det i delar där den första beskriver forskning kring hur media och makten de besitter påverkar allmänheten. I den andra delen redogörs för forskning och statistik som finns kring missbrukets utbredning och konsekvenserna för missbrukarna. I den tredje delen går vi djupare in på den forskning som finns kring medias påverkan inom socialt arbete.

2.1 Det skrivna ordets makt

I Walter Lippmans (1947:317–358) klassiker *Public opinion* skriver han om att den verklighet som har den mest avgörande betydelsen för människors åsikter, värderingar och handlingar snarare är deras egna bilder av verkligheten, än den faktiska verkligheten. Dessa bilder blir en pseudoverklighet, en falsk verklighet, som till stor del påverkas av media. När människor inte känner till någon annan verklighet så blir pseudoverkligheten sann och äkta för dem. Denna pseudoverklighet är något Jesper Strömbäck (2008:386) istället benämner som en *medierad* verklighet eftersom det är kunskap eller information som kommer från media snarare än genom egna upplevelser eller kontakt med andra människor.

David L. Altheide (2016:2–11) är inne på samma spår och menar att massmedia med hjälp av tillhörande teknologi påverkar människors liv, eftersom de går så in i vardagens händelser och sociala institutioner. Media har förändrats mycket under de senaste 50 åren och har anpassat sig till människors moderna liv, säger han och förtydligar att den nya tidens media har blivit både omedelbar och synlig, men samtidigt personlig. Det moderna livet sker i den medierade kontexten, där relationer, drömmar och kriser av olika slag ventileras dagligen (ibid.).

I argue that massive media technology and information structures have affected our entire society, including how we think about problems and social issues, how political

decisions are made, as well as how we relate and interact with each other. (Altheide 2016:5)

Hela samhället har alltså blivit påverkat av den information som sprids via massmedia. Vidare menar Altheide (2016:10) att journalister ofta uppmanas av sina producenter att vinkla det skrivna ordet för att passa in i olika utvalda teman, som exempelvis rädsla. Rädsla för allt från kriminella, terrorister, invandrare och drogkrig till hemlösa. Media skapar samhällets medvetenhet och kunskap om olika ämnen (ibid.). Det blir därför relevant att undersöka och kontrollera om media skapar en bild som inte stämmer överens med verkligheten eftersom de till viss del utgör en pseudoverklighet för vissa människor.

Blomberg et. al. (2004:17) ger ett exempel på detta när de skriver att medias betydelse har visat sig vara särskilt betydande vid frågor kring exempelvis etniska minoriteter och framförallt socialpolitiska ageranden riktade till dem. Detta eftersom allmänheten oftast inte har egna erfarenheter kring gruppen och de som tillhör en etnisk minoritet sällan har något inflytande i media. Vidare beskrivs en studie av Goldings och Middletons från 1982 vilken följts upp av flera liknande undersökningar. Dessa har påvisat att när media har ett snedfördelat eller har ett ensidigt perspektiv kan detta orsaka allvarliga konsekvenser för enskilda individer och även på demokratin. Att medias skildringar påverkar allmänhetens attityder, men även i stor utsträckning politiker och andra viktiga aktörer, antas kunna ha stor betydelse. Ytterligare beskriver Blomberg et.al. (2004:16) en annan studie av Stanley Cohen gjord 1972 som visade att media var orsaken till en "moralisk panik" som följde deras överdrivna beskrivning av ett ungdomsbråk.

Ellinor Brunnberg (2001:33) skriver att medias rapportering kring socialt arbete utgår från åtminstone tre olika grunder. Den första är att socialt arbete har blivit en symbol för den offentliga sektorn, särskilt när något misslyckats. Den andra är att det sociala arbetet är svårt för många att få grepp om eftersom det å ena sidan ska arbetas utifrån en grund att hjälpa människor, men att det å andra sidan är en myndighet med ett uppdrag. Den tredje utgår från medias egna villkor där nyheterna anses behöva ha ett nyhetsvärde och där det ständigt görs prioriteringar (nyhetsvärdering). Dessa tre element utgör tillsammans hur mycket uppmärksamhet en särskild händelse får.

2.2 Missbruk som samhällsproblem

Narkotikastrafflagen (SFS 1968:64) uppdateras ständigt efter att nya former av substanser upptäcks på marknaden. Att hitta och straffa dem som använder och distribuerar olika typer av narkotika är främst ett spaningsbrott eftersom allmänheten, användaren eller vittnen oftast inte anmäler brottet. Detta innebär också att mörkertalet för narkotikabrotten är stort och olika mätningar blir svåra att förlita sig på (Hvitfeldt, 2017:212–217). Med denna kunskap kan vi anta att de som kommit längst i sitt drogmissbruk är de som allmänheten främst får höra om, medan *småkonsumenter* eller de som distribuerar droger oftare går under radarn.

I en sammanställning av Folkhälsomyndigheten (2018b:1–4) efter en undersökning utförd av Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) år 2017 framgår det att det finns ett samband mellan socioekonomisk position i samhället och problem relaterade till alkohol, narkotika och tobak (ANT). Sambandet var särskilt starkt gällande narkotika och tobak. Resultaten visade att fler med lägre utbildning och/eller lägre inkomst hade problem med ANT än de med högre utbildning och/eller högre inkomst. För kvinnor var det åtta gånger vanligare att ha ett narkotikaberoende om de hade lägre utbildning än om de hade en högre (ibid.).

En undersökning av WHO (2014:1) *World health organisation* framkom att det fanns en skillnad mellan män och kvinnor där 14,5 % av alla som haft en period med intag av en större mängd alkohol (mer än 60 g alkohol vid minst ett tillfälle under de senaste 30 dagarna) var kvinnor och 33,2 % var män. En senare undersökning av WHO (2018:33) har visat att i Sverige konsumeras över 9,2 liter ren alkohol per invånare över 15 år gammal. I en undersökning av Mats Ramstedt et. al. (2014:23–29) för STAD- *Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem* fann man att antalet personer mellan 17–84 år i den svenska befolkningen som var beroende av alkohol vara 6 %. I en uppdelning av män och kvinnor så var 7,6 % av alla män i befolkningen beroende eller i ett missbruk av alkohol och 5,5 % av alla kvinnor. Detta motsvarar 285 000 män och 160 000 kvinnor vilket visar på liknande könsfördelning som undersökningarna från WHO. För antalet personer som var beroende av narkotika var siffrorna betydligt lägre där sammanlagt 1,4 % av befolkningen, cirka 100 000

personer, ansågs vara beroende eller ha ett missbruk av narkotika och narkotikaklassade läkemedel.

Missbruk av alkohol och droger är alltså inte helt ovanligt, många har eller känner någon som har levt med något av dessa missbruk. Det är också tydligt att det finns mycket aktivitet i samhället kring dessa frågor. Media har sin del i denna arena, hur den ser ut och fungerar är vi intresserade att ta reda på.

2.3 Missbruk och missbrukare i media

I vårt sökande efter forskning har vi funnit en studie, där syftet liknar vårt i den avsikt att jämföra olika tidningstyper och skillnaden i framställningen av olika "kategorier" av personer, i detta fall olika kön. Studien har gjorts av Alexandra Bogren (2013:57–71) som undersökte drygt 200 artiklar publicerade i olika svenska tidningar, dagspress, regional samt veckopress. Syftet var att jämföra hur kvinnor och mäns alkoholvanor och bruk av psykofarmaka framställdes. Resultaten visade att det fanns en stor skillnad mellan de olika tidningstyperna och mellan de olika könen. Veckopressen hade en mer tillåtande ton medan dags- och kvällspress var mer dömande och kritiserande. Särskilt kvinnors alkoholkonsumtion framställdes som mer negativ och normbrytande. Bogren (2013:57–71) påstår även att media hjälper till att skapa olika genusroller för vilka alkoholvanor som är kvinnliga och vilka som är manliga. I en annan artikel av Bogren och Elinor Månsson (2014:27:34) skriver de att kvinnor på senare tid har blivit allt mer kritiserade för sitt drickande och fått det beskrivet som "moraliskt olämpligt" i brittisk media. I svensk media är det inte lika tydligt men karaktären är oftast att kvinnor borde hålla sig till "kvinnligt drickande" och i dagspress ofta med en varnande ton av biologiska risker med drickandet.

Mats Ekendahl (2012:424f) har gjort en studie på hur svensk media skriver om heroinmissbruk och heroinmissbrukare. Han menar att drogrelaterade problem som beskrivs i media får en påverkan på allmänhetens åsikter och dess ageranden mot dem. Ekendahl menar även att drogproblematik oftast belyses på ett sensationellt sätt i media med fokus på faror, normavvikelser och meningsskiljaktigheter. Eftersom droganvändande definieras som ett socialt problem medför det även att ämnet tenderar att skapa "moralisk panik". Vidare

framhåller Ekendahl att genom skrivelser om heroinmissbruk och heroinmissbrukare som normavvikande så hjälper media till att skapa en distans mellan *vanliga* medborgare och, de andra, *onormala*. Medias val att skriva om missbruket på ett moraliserande sätt istället för att ha ett fokus på folkhälsa, logiska grunder och aktiva åtgärder, medför att informationen läsaren får blir otydlig och missvisande. I sin tur innebär detta att till exempel ny politik blir svårare att genomföra (ibid.).

3. Teoretiska utgångspunkter

I vår studie har vi valt att utgå från socialkonstruktivismen och kommer i detta kapitel att beskriva på vilket sätt det är relevant för vår uppsats. Vi har valt att lyfta fram begreppen *makt* och *kön* eftersom dessa begrepp utkristalliserade sig tydligt i vår undersökning och är intressanta att belysa. Vi kommer även att presentera teorier kring *politisk medialisering* och *nyhetsvärdering* eftersom de utgör en relevans för studien då vi analyserar publiceringar och värderingar som media gör. De är dessutom tydligt kopplade till makt och det socialkonstruktivistiska synsättet. Slutligen redogör vi även för begreppet *stigmatisering* eftersom det är just stigmatiseringen vi ser som ett stort problem inom socialt arbete. Det utgör dessutom en viktig del av vår studie eftersom vi undersöker en stigmatiserad och marginaliserad grupp. Vi anser att samtliga begrepp och teorier vi valt ut hör ihop och går in i varandra och därför behöver redogöras för tillsammans.

3.1 Socialkonstruktivism

Socialkonstruktivismen är ett sätt att påvisa hur det sociala sammanhanget påverkar människors kunskap, menar Sören Barlebo Wenneberg (2001:29f) och benar ut hur han menar att kunskapen påverkas av den sociala kontexten:

1. Kunskap är socialt konstruerad eftersom den är beroende av språket och att samtala är en social händelse.
2. Kunskap är beroende av och påverkas av den tid som människan lever i och den tidsanda som är utmärkande just då.
3. Kunskapen om naturens minsta beståndsdelar fås genom användandet av tekniska apparater, och tekniken till dessa apparater är ju socialt skapade.

Enligt socialkonstruktivismen värderar människor det de möter och den verklighet som de får presenterat för sig och inte som sant eller falskt, vilket annars är nära till hands, utan med tanken "hur den tillkommit eller konstruerats" (Barlebo Wenneberg, 2001:30).

Det konstruktivistiska perspektivet innebär att verkligheten blir så som den tolkas, genom användandet av tidigare kunskap förklara det som händer runt omkring och se det som förväntas. Den sociala och kulturella kontexten har en påverkan i hur tolkningar förändras eftersom uppfattningar om olika skeenden så som kvinnligt och manligt ständigt förändras. Att tolka klasstillhörighet är exempelvis inte längre lika självklart som det tidigare varit eftersom det inte längre är lika uttalat (Mattsson, 2015:31f). Vidare har språket en betydelse för hur människan konstruerar världen eftersom det är omöjligt att inte tolka ord, likaså finns det ingen kunskap som inte är skapad genom maktrelationer (ibid.). Eftersom socialkonstruktivismen handlar om att skapa normer och diskurser och att alla människor sedan tolkar dessa så får medias hantering av sociala problem, såsom till exempel missbruk, betydelse. Genom att se media som en del av hur information flödar och normer, åsikter och trender skapas, så kan vi granska dem ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv (ibid.).

Barlebo Wennberg (2001:71) skriver om Berger & Luckmanns tresidiga modell som en helhetsteori om det sociala. Den utgår från tre påståenden:

1. "Samhället är en mänsklig produkt
2. Samhället utgör en objektiv verklighet
3. Människan är en social produkt" (ibid.)

Dessa påståenden kan anses motsäga varandra eftersom ifall människan är en skapelse av samhället hur kan då människan anses skapa samhället? Det är just dessa frågor vi är intresserade av i vår studie eftersom det tycks gå i cirklar med vilket som påverkar vad. Är det missbrukaren som påverkar hur media rapporterar eller rapporterar media på ett sätt som formar missbrukarna?

3.2 Makt och kön

Hur mycket makt har allmänheten över vad den läser? Vilka informationskanaler väljs för en uppdatering av omvärlden? Blir det någon tv-kanal, radiokanal eller förlitar sig läsaren på dagspressen, alltså tidningarna att, i pappersform eller digital form via mobil, läsplatta eller dator ta till sig ny information? Att media har en påverkan på hur människor uppfattar verkligheten har vi redan konstaterat. Det fokus och den bild som media väljer att sprida är därför en viktig del i den verklighet som presenteras. Greta Marie Skau (2018:47) talar om språkets makt och beskriver det som att:

Språket är människans viktigaste instrument för kommunikation och samspel. Det kan även användas till att etablera makt och legitimerade handlingar [...] språket kan användas både för att exkludera och inkludera; den som äger orden äger världen, i varje fall till att börja med.

Även språket i sig har alltså en viss egen makt, både det talade och det skrivna. Sättet skribenten uttrycker sig på, såsom val av ord och begrepp, riktar sig till läsare med en viss nivå av förväntad förståelse (Skau 2018:47ff). Den som har makten är den som också kan påverka sin tid, men då måste man också kunna erkänna att makt finns, menar Swärd och Starrin (2006:260) och fortsätter:

För att makten ska kunna utmanas måste den göras tydlig. Att vara medveten om den egna makten och om att fel lätt kan begås, och att känna till de sociala och psykologiska mekanismer som reglerar maktrelationer, är ett sätt att kunna förändra eller att ha kontroll över maktbalansen i relationer mellan hjälpare och hjälpt.

När vi talar om makt behöver vi också nämna maktförskjutningen mellan könen. En vanlig kategorisering som görs redan mellan barn är de av kön och genus. Flickor ska gilla vissa saker medan pojkar ska gilla andra saker. Fanny Ambjörnsson (2003:266f) har i en studie kring gymnasieelevers attityder kring klass, genus och sexualitet bland annat funnit att könsroller varit högst påtagligt i skolan. I massmedia finns det en allt tydligare utveckling mot att fokusera på genus som ibland yttrar sig i feministisk makt. Tidningar har skapat allt fler bilagor som ska rikta sig mot genuskategorier, kvinnors hälsa exempelvis. Ambjörnssons (2003:197-212) studie visar också att tydliga grupperingar och hierarkier som förekommer i

skolorna inte bara handlar om kön utan även en differentiering av social status, klass och etnicitet. Något som kan ha stor påverkan på en ungdoms mående. Maktförskjutningen mellan könen hos missbrukare i media blir då särskilt intressant för vår studie eftersom både manliga och kvinnliga missbrukare behöver någon att kunna relatera till.

Tina Mattsson (2015:58ff) tar upp begreppen maskulinitet och hegemoni där hon menar att mannen ses som norm i samhället i förhållande till kvinnan. Det feminina har setts som avvikande från normen, alltså det maskulina. Numera är människor så vana vid den maskulina kodningen att den har blivit förhållandevis osynlig, menar hon och uppmanar att tänka på yrken som *läkare* eller *advokat*, eller som i vår uppsats *journalist*, *politiker* eller *forskare*, som vanligtvis används för manliga individer. För att tydliggöra att det handlar om en kvinna måste ordet "kvinnlig" läggas till före för att det inte ska bli några missförstånd. Ord som sjuksköterska har en tydlig feministisk klang, redan inbyggt för att påvisa det avvikande (ibid.). På liknande sätt talar även Linda Fagersson och Maria Nilson (2017:7f) om genus och skillnaderna mellan könen och menar att fenomenet börjar redan när barnen är små. Pojkar uppfostras gärna till att "bli starka, aktiva och initiativrika" medan flickor uppfostras till att vara precis motsatsen, vilket inte handlar om något annat än att en könsmaktsordning bibehålls. Det befäster en maktrelation mellan kvinnor och män.

Med begreppen makt och kön vill vi beskriva och förklara de resultat vi finner i vår undersökning. De är också viktiga begrepp att använda i diskussioner utifrån de likheter och skillnader vi hittar i artiklarna vi undersöker. Eftersom media kan verka som en tydlig maktfaktor både direkt gentemot läsarna, men kanske ännu mer i andra hand då den *fakta* som media presenterar i tryckt form sprids muntligen eller delas med våra nätverk genom exempelvis sociala medier. Vi ska i vår undersökning försöka ta reda på om och i så fall hur denna maktfaktor gestaltas för läsarna och ger en särskild bild av *den typiske missbrukaren*.

3.2 Politisk medialisering och nyhetsvärdering

Under de senaste åren har intresset för medias påverkan inom politiken ökat, men Ken Asp utvecklade teorin kring politisk medialisering redan på 1980-talet. Asp menade att det politiska systemet påverkas och anpassas av massmedias krav och bevakningar av politiken. Definitionerna av politisk medialisering skiljer sig, men det centrala handlar om att medias påverkan är långsiktig och dynamisk. En process som har påverkan på olika områden i samhället. Medialiseringen intresserar sig för media som organisationer eller institutioner (Strömbäck, 2014:228). Ett grundläggande antagande är att politik och media har skilda system med olika logiker men att den politiska kommunikationen är beroende och styrd av medielogiken eller den politiska logiken. När den styrs av medielogiken påverkas det politiska systemet, politiker och politiska institutioner, medan när den politiska logiken styr påverkas media och dess innehåll till större del av det politiska systemet (Nord & Strömbäck, 2012:12-14).

Ur ett kommersiellt perspektiv så drivs de flesta nyhetsmedier av kommersiella företag med ett vinstintresse. Journalistiken blir på det sätt en produkt som ska säljas antingen genom att skriva om sådant som lockar läsaren eller genom att attrahera läsare som annonsörerna vill nå fram till. Samtidigt har journalistiken en viktig uppgift i att informera om och granska makthavare i samhället (Strömbäck, 2015:301f). Media gör också egna val utifrån organisatoriska förhållanden, interna maktförhållanden, resurser och struktur på arbetet. Det görs dessutom val på olika nivåer, företags-, redaktionella avdelnings- och individuell nivå. Maktfördelningen inom företaget får därför påverkan på hur mycket handlingsutrymme vardera avdelning får i beslut av vad som ska skrivas om (Nord & Strömbäck, 2012:30).

Swärd & Starrin (2006:259) menar också att massmedier har makten att kunna påverka vilka frågor som tas upp till diskussion i samhället och genom att göra så även tvinga politiker och olika myndigheter till handlingskraft i olika ämnen. Just inom socialt arbete kan detta kännas tudelat. Å ena sidan kan det vara en fördel att media belyser de områden som inte fungerar som de ska och på så sätt påverkar till en förbättring, men å andra sidan har inte socialsekreteraren möjlighet att förklara sig eller bemöta eventuell kritik på grund av sekretess. Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL är tydlig på den punkten.

Strömbäck (2015:157) skriver att människors stora konsumtion av media idag även om det handlar om nyheter, bloggar eller indirekt så innebär det att media har en makt över våra uppfattningar och tankar om verkligheten. Vidare menar han att medias bevakning inte kan ses som en direkt spegling av hur verkligheten faktiskt ser ut utan snarare som en social (re)konstruktion. Det finns en koppling mellan verkligheten och medias bild men det varierar hur stark den är. Även om media skulle få med all fakta i ett reportage så är den ändå begränsad eftersom verkligheten är obegränsad. Nyheter värderas och väljs ut för publicering vilket olika teorier behandlar, en sådan är teorin om *nyhetsvärdering*.

Miljontals händelser inträffar varje dag, allt från olyckor och naturkatastrofer till politiska beslut och sporthändelser. Alla dessa händelser kan inte bevakas av media utan väljs ut och publiceras som journalistiska nyheter. Nyhetsvärdering handlar om att potentiella nyheter värderas i en process för att sedan möjligen kunna ingå i ett nyhetsurval vilket är de nyheter som faktiskt publiceras (Strömbäck, 2014:157f). Det finns två så kallade *styrfält* som har en särskild påverkan på vad som värderas högt som en nyhet, de är *intresse* och *betydelse*. Intresse innebär att redaktionen utgår från sina föreställningar om vad de tror att läsarna vill ha och är intresserade av, efterfrågan blir därför en del av detta styrfält. Betydelsen handlar om sådana händelser/information som redaktionen anser att allmänheten bör ta del av. Detta styrfält kan anses som ideologiskt eller normativt präglad och utbudet blir en del av styrfältet. Ibland väljs nyheter ut som kan omformas och modifieras för att passa det specifika mediet (Strömbäck, 2014:160–162).

Eftersom media är beroende av människors uppmärksamhet kan nyheter omformas och väljas ut i syfte att öka uppmärksamheten. Detta medför att ett tredje styrfält kan identifieras som *mediernas egna format och behov*. En annan indelning som sker inom forskning är mellan nyheter som är *mjuka* (soft news) och *hårda* (hard news). Dessa representerar nyheter som är *intressanta* respektive *viktiga*. Andelen av vardera typ av nyhet kan i sin tur justeras för att passa medias egna behov (Strömbäck, 2014:164f). Strömbäck (2015:158f) har sammanställt en lista över sex faktorer som flertal forskare är överens om påverkar huruvida något blir en nyhet:

1. *Närhet*, som innebär att händelser som sker nära läsaren geografiskt, tidsmässigt eller kulturellt och kan därför anses vara relevanta.
2. *Elitcentrering och kändisskap*, som innebär att nyheterna främst handlar om någon med mycket makt.
3. *De institutionella agendorna*, som innebär att frågor eller processer som får mycket politisk uppmärksamhet eller inom myndigheter får större plats.
4. *Avvikelser och sensation*, som innebär att nyheter som handlar om händelser som är avvikande, sensationella eller oväntade är fler. De skiljer sig från det förväntade.
5. *Hot och risker*, nyheterna handlar om frågor, företeelser eller grupper i samhället som kan utgöra hot eller risk mot allmänheten eller specifika grupper.
6. *Kontinuitet*, nyheterna handlar om etablerade frågor och fungerar som en uppföljning.

3.3 Stigmatisering

En grupp som uppfattas som stigmatiserad kännetecknas genom att de är särskilt utsatta för skam genom exempelvis nedlåtande kommentarer och behandling, förödmjukelser och ringaktning. De som tillhör gruppen uppfattas som mindre värda för många. En sådan grupp kan vara fattiga, hemlösa, handikappade, psykiskt sjuka och missbrukare (Starrin, 2013:78f).

Låg självkänsla och känslan av skuld och skam är en ofta förekommande känsla i just kretsar av missbrukare, eller som Agda Montelius uttryckte det redan 1912: "Den som nödgas gå från den ena till den andra och upprepa sin sorgliga saga och be om hjälp, dens känsla av personligt värde *måste* sjunka, även om berättelsen är sann" (Montelius 1912:23). Vi kan anta att känslan av stigmatisering från att bli kallad *pundare* eller andra glåpord sätter sina spår hos människor som blir utsatta.

Erving Goffman (2015:10) beskriver den *virtuella sociala identiteten* som det intryck vi först får när vi träffar en ny person, där vi genast letat efter en karaktär att tillskriva personen. Finns det någon egenskap hos personen som särskiljer honom från den grupp han kategoriserats i och som inte är så önskvärd blir denna genast utstött. Denna stämpling benämner författaren som *stigma*.

Den *virtuella sociala identiteten* kan dock skilja sig från den *faktiska sociala identiteten* men individen får nu problem att få fram sin faktiska identitet eftersom stämplingen redan är gjord (Starrin, 2013:79). Enligt Goffman (2015:14) kommer problemet med stigmatisering först när alla sidor anser att personen som tillhör en viss grupp inte bara ska hålla på en viss norm utan även införliva den. Detta tolkar vi som att en person som missbrukar inte bara ses tillhöra gruppen "missbrukare" utan förväntas även använda preparat, misslyckas med sina relationer, arbete och vara kriminell. När dessa förväntningar finns på individen blir det ett problem. Starrin (2013:79) skriver att "begreppet *stigma* kommer från grekiskan och betyder märke." Något som grekerna bokstavligt gjorde på de individer som skulle behandlas på ett mindervärdigt sätt.

När flertalet personer talar negativt kring en person de aldrig har träffat uppstår ett dåligt rykte, vars funktion delvis innebär social kontroll (Goffman, 2015:79f). Den formella sociala kontrollen innebär att det dåliga ryktet medför att allmänheten kan kontrollera och begränsa individen utifrån vad de tror sig veta om den. En brottsling kan bli avvisad från vissa platser och en beryktad pedofil får kanske inte vistas kring barn. En person kan också genom att vara känd få tillgång till mer än andra, något som massmedia kan påverka eftersom de kan göra en enskild person känd. Dessa uppfattningar som allmänheten får av kändisen behöver inte nödvändigtvis heller stämma överens med den faktiska sociala identiteten (ibid).

Rykte och tidiga uppfattningar som skapar den virtuella identiteten har alltså en betydelse för den enskilda individen i hur den möts, får tillgång till sociala arenor och begränsas. När det finns skillnader mellan den virtuella- och den faktiska sociala identiteten så har personen blivit *misskrediterad*. Det kan vara något som vi får veta innan vi träffar personen första gången eller så är det helt uppenbart när vi träffas (Goffman, 2015:51).

Mattsson (2015:13) talar liksom Goffman också om våra roller och vad vi tar på oss i relation till varandra och beskriver hur "...övergripande maktstrukturer är beroende av människors agerande i vardagen och i mötet med varandra." När vi accepterar den roll vi har, så kan vi påverka de maktrelationer vi har, både som privatpersoner och professionella. Vi kan påverkas av yttre faktorer så att vi förtrycker någon omedvetet och som medmänniska, och särskilt som professionell, har vi ett ansvar att göra oss medvetna (ibid.).

4. Metod och metodologiska överväganden

I det här avsnittet presenteras vårt val av metod och anledningen till att vi valde just den för vår studie. En mer detaljerad beskrivning av hur vi gått tillväga för att samla vår empiri, gjort urvalet och sedan kodat och analyserat materialet följer därefter. Till sist beskrivs våra resonemang kring validitet, reliabilitet och etiska överväganden.

4.1 Kvantitativ datainsamling

Vi har med hjälp av en kvantitativ ansats samlat in vår data. Eftersom det fanns ett stort utbud av artiklar rörande ämnet som vi var intresserade av att undersöka så har den kvantitativa datainsamlingen gett oss möjlighet att granska ett större antal artiklar. Fördelen med den kvantitativa metoden är att den ger oss möjlighet till att svara på frågor som:

- I vilken utsträckning?
- Vad är den relativa betydelsen av olika faktorer?

Intresset för undersökningen har varit att se om de ord som används i artiklarna främst belyser ett särskilt perspektiv eller om de täcker flera med ett mer objektiva perspektiv, samt ifall det skiljer sig mellan artiklar med orden *alkoholmissbruk* och *drogmissbruk*. Alltså att undersöka vilket fokus som främst kunde urskiljas i artiklarna. Om det var ett hjälpsamt och stöttande fokus eller om det var ett fokus på den utövande makten, såsom socialtjänst och polis eller om artiklarna oftast skulle granska lagar och politik kring missbruket. Vi ville även veta vilken identitet som tillskrivs missbrukarna i artiklarna utifrån kategorier som kön, ålder och socioekonomisk bakgrund. Ifall det fanns skillnader mellan hur en dagstidning och en kvällstidning rapporterar så ville vi kunna få mätbara resultat för det. Att mäta alla dessa variabler och möjliggöra för oss att få till viss del generaliserbara resultat och kunna svara på frågan "I vilken utsträckning?" så anser vi att den kvantitativa metoden passade vårt syfte bättre än en kvalitativ metod hade gjort.

Med en kvalitativ metod för att samla datan har vi kunnat göra en granskning av de valda orden och beskrivningar kring missbrukarna och missbruket. Eftersom vi har varit intresserade av det övergripande fokuset på alla artiklarna som tidningarna väljer att publicera, vilket i sin tur är den bild allmänheten får, hade det blivit svårare med en kvalitativ metod eftersom kvantiteten av artiklar hade blivit betydligt mindre.

4.2 Innehållsanalys

Enligt Bryman (2011:283) definieras innehållsanalys som en metod att “på ett systematiskt och replikerbart sätt” analysera innehållet i dokument utifrån förutbestämda kategorier. Detta ska ske med stor objektivitet, det vill säga att forskarens egna personliga värderingar i möjligaste mån inte ska påverka processen. För ett korrekt urval ska man tänka på val av medier (i vårt fall en svensk dagstidning och en svensk kvällstidning) och lämplig tidsperiod som är hanterbar för undersökningen (i vårt fall är alla artiklarna från 2018). Förutom de viktiga aktörerna i den skrivna texten, menar Bryman (2011) att det också är intressant att räkna hur ofta specifika ord förekommer, samt att hitta teman och ämnen i sitt material. Dessa kriterier anser vi att vi har uppfyllt i vår studie. Det finns flera fördelar med metoden, men en av de viktigaste är kanske att det är en flexibel och lättanvänd metod. Till nackdelarna hör att det kan vara svårt att utforma till exempel ett kodningsschema som är helt fritt från kodarnas tolkning, samt att det också kan inbjuda till att dra slutsatser om latenta undermeningar i materialet.

4.3 Genomförande

Vid genomförandet av vår studie använde vi oss av tidningarnas egna sökfunktioner och fick genom att börja prenumerera på tidningarna tillgång till alla publicerade artiklar. Vi provade först att använda oss av sökmotorn “artikelsök” men vid en jämförelse med tidningarnas egna sidor så fann vi att många fattades när vi använde sökmotorn. Eftersom vi var intresserade av alla publiceringar med våra sökord så valde vi att söka på tidningarnas egna sidor. I sökfältet använde vi oss av begreppet *alkoholmissbruk* för att hämta 20 artiklar från vardera tidning och sedan begreppet *drogmissbruk* för att hämta ytterligare 20 artiklar. Förtydligande kring vårt val av sökbegrepp kommer längre ner under kapitel 4.5 *Urval*.

Vi använde oss sedan av en mall (Bilaga 1) som vi själva skapat för att alla artiklar skulle kunna undersökas utefter samma premisser. Vår mall var uppbyggd kring olika teman för att kunna kategorisera vårt material på ett hanterbart sätt. Mallen innehöll fler kategorier och frågor än de vi kom till att använda i studien och vi kommer här att presentera de delar vi valde att använda oss av. Ett av de teman vi valde att använda gäller *missbrukarens identitet*. Först tog vi reda på om det nämndes en specifik missbrukare i artikeln eller inte, sedan ställde

vi frågor som skulle besvara missbrukarens identitet utifrån kategorier som kön, ålder och socioekonomisk bakgrund. Därefter gick mallen över till ett andra perspektiv som innehöll frågor om ifall det förekom några ord eller beskrivningar om kriminalitet i artiklarna. Alla våra frågor gick inte att besvara med hjälp av artiklarna, men även detta ansåg vi vara intressant i de fall det inte gick att utläsa viss information.

Den sista delen av mallen bestod av att undersöka frekvensen av särskilda nyckelord, där antalet av varje skulle räknas ihop under kategorierna *rådgivande - stödjande och hjälpande, utövande makt, dömande makt* och *laggivande makt*. Dessa nyckelord valdes ut efter att vi läst cirka 10 artiklar (som inte ingick i studien) varpå ord som ansågs tillhöra de olika kategorierna och var någorlunda återkommande valdes ut. Under kategorin *rådgivande - stödjande och hjälpande* hade vi nyckelord (och sammansättningar) som hjälp, stöd, stötta, behandl-, social-, socio, hälsa, vård, -vård och samhälle. Under kategorin *Utövande makt* fanns nyckelord som socialtjänst-, polis, kriminell, brott och tvång-. Nyckelorden inom kategorin *Dömande makt* var exempelvis rättslig, juridisk, fängelse, straff, dömma, böter och domar. Inom kategorin *Laggivande makt* fanns nyckelord som politik, -politik, lag, liberalisering och legalisering.

Nyckelordens kategorier använde vi sedan för att kunna analysera vilket fokus det var på artiklarna, om det var kritiserande och hade en hårdare ton med många nyckelord tillhörande kategorin utövande makt eller om de var politiska och samhällsinriktade med många ord från laggivande maktord eller dömande maktord. Ifall fokus på artiklarna var av en mer stödjande karaktär och hade ett individperspektiv skulle nyckelorden inom *rådgivande - stödjande och hjälpande* vara fler.

Alla artiklar kopierades sedan in var för sig i LIX-verktyget (www.lix.se) där antal ord och alfabetiska listor med frekvens av varje ord producerades. Frekvenserna utgjorde sedan en grund för valet av nyckelord (viktiga allmänna ord med relativt hög generell frekvens) och för det andra utgjorde de data för vår analys av nyckelorden. Dessa kunde sedan sammanställas i ett Excel-dokument som vi använde för att organisera vår rådata. En manuell genomläsning av artikeln gjordes varpå frågorna i de första delarna kunde besvaras. Sedan letades orden vi sökte upp i LIX-listan och fördes in i ett Excel-dokument. Här skulle läsaren

kunna tro att vi räknade våra nyckelord utan urskiljning så länge de dök upp i artikeln vi undersökte, men vi vill klargöra att så inte var fallet. I de fall vi var osäkra på i vilket sammanhang ett ord användes återvände vi tillbaka till artikeln för att försäkra oss om att det användes i det syftet vi ville undersöka. Till exempel när socialtjänsten nämndes så kunde det antingen vara ur ett hjälpande perspektiv men även ett utövande. När samtliga 80 artiklar var kodade sammanställdes resultaten i olika diagram som kan återses i avsnittet 5. *Resultat*.

4.4 Urval

I urvalet av tidningar valde vi två av de största rikstäckande tidningarna *Dagens Nyheter* och *Expressen*. Vi valde att använda oss av två tidningar eftersom vi ville se om det fanns någon skillnad mellan en kvällstidning och en dagstidning men även för att begränsa antalet artiklar med avseende för hur mycket tid som fanns tillgänglig för studien. Anledningen till att vi valde just de tidningarna var att vi dels ansåg de som relativt lätta att få tillgång att läsa i och för att vi hade uppfattningen att många läser just dessa tidningar.

Genom att använda våra sökord *alkoholmissbruk* respektive *drogmissbruk* i tidningarnas sökfunktion kunde vi hitta samtliga artiklar som tidningarna publicerat där något av dessa ord förekom. Vi diskuterade inför genomförandet av sökningarna även sökordet *narkotikamissbruk* som ett alternativ till *drogmissbruk*. Vid en enkel Google-sökning på orden *drogmissbruk* och *narkotikamissbruk* fick vi ungefär lika många träffar. Sökning på tidningarnas webbsidor gav oss avsevärt större antal träffar på ordet drogmissbruk än ordet narkotikamissbruk. Av detta drog vi slutsatsen att media använder ordet drogmissbruk mer frekvent och ger oss därför ett mer tillförlitligt resultat att arbeta med, än om vi hade använt oss av sökordet narkotikamissbruk. Vi sorterade artiklarna efter *datum* och inte *relevans* eftersom det skulle ha gett oss artiklar som tidningen hade valt ut som mest relevanta. För att få artiklar som så långt som möjligt representerade hur dagens artiklar är uppbyggda och inte riskera att valet av artiklar skulle påverkas av oss eller något annat så valde vi att ta de tjugo senaste artiklarna. På detta sätt får vi ett, vad Bryman (2018:232f) refererar till som, *systematiskt urval* där vi väljer ut våra studieobjekt direkt med ett förbestämt antal artiklar i en särskild ordning. Urvalsmetoden är relativt enkel att använda, men man får se upp så urvalet inte blir skevt.

Vi rensade därefter bort de artiklar som även innehöll det andra sökordet, dvs. de artiklar vi sökte med hjälp av begreppet *alkoholmissbruk* fick inte innehålla ordet *drogmissbruk* eller tvärtom. Artiklarna skulle inte heller innehålla båda formerna av missbruk i samma formulering samtidigt, dvs. *drog- och alkoholmissbruk*. På varje sökning var det cirka fem artiklar som fick rensas bort. Vi upptäckte också att vissa artiklar kom upp “dubbelt”, dvs. att i stort sett exakt samma text i artikeln blev publicerad samma datum eller dagen efter under en ny rubrik inom ett annat område i tidningen. Dessa dubbletter valde vi också att bortse ifrån i vårt urval av empiri för att få ett så användbart material som möjligt att arbeta med i vår undersökning. De artiklar som handlade om samma person som en redan insamlad artikel men med olika texter eller skribenter togs däremot med i undersökningens urval.

Eftersom vi inte granskade vad varje artikel handlade om för att därefter bestämma om den skulle få ingå i vårt urval, utan enbart utgick från ifall artikeln innehöll ordet *alkoholmissbruk* eller *drogmissbruk* innebar det att vi aldrig behövde göra en bedömning av artiklarnas relevans. Däremot tog vi inte med artiklar som innehöll båda sökorden eftersom vi ville undersöka och jämföra artiklar som enbart hade fokus på ett av missbruken. En annan upptäckt vi gjorde när vi valde att arbeta med artiklar från år 2018 var att vi i sökningen fick med olika kategorier av artiklar. Vi läste allt från rena nyhetsartiklar till bokrecensioner och olika porträtt om kända personer på familjesidan som tidningarna presenterade. Vi kunde se fördelar med att få ett så brett utbud av olika artiklar som handlade om vårt undersökningsområde, eftersom det är dessa artiklar som presenteras för läsarna. Nedan listas publiceringsdatum och rubriker för samtliga artiklar från vardera tidning.

EXPRESSEN					
Alkohol-	Publicerad	Rubrik på artikeln	Drog-	Publicerad	Rubrik på artikeln
1	2018-12-08	Rear ut lyxhuset - efter hustruns tragiska dödsfall	1	2018-12-06	Misstänkte mördaren Ljög i flera månader om sambons död
2	2018-12-05	Prästen Anders hällde arsenik i nattvardsvinet	2	2018-11-29	Hemlösa Carola vill tillbaka till sina söner
3	2018-12-05	Hilda Nilsson mördade barn för brödfödan	3	2018-11-24	Här får polisen bonus - när de skjuter fattiga
4	2018-11-16	Stora oron för Johnny Depp efter nya bilderna	4	2018-11-20	Linus Söderman krossade sexbarnspappan Jockes skalle: "Känner ingen ånger"
5	2018-11-11	Ikonen: "Min fru räddade mig från alkoholismen"	5	2018-11-16	OS-hjältens förfall - döms nu till fängelse
6	2018-11-10	Läkarnas oro efter Depps avslöjande	6	2018-11-10	Christina förlorade sin son Isak till drogerna
7	2018-11-04	Christer Sjögrens modiga ändring i programmet - efter erkännandet	7	2018-10-30	Graafs nya relation med Hedman - efter bråken
8	2018-11-02	Ferdinands kärlekslycka efter hustruns bortgång	8	2018-10-28	Hedman om sveket- mot sin son: "Ångest"
9	2018-10-10	Mikael Mølstad: Ska hela världen göra vin?	9	2018-10-24	Makaveli Lindéns förvandling från skolpojke till misstänkt mördare
10	2018-10-03	Johnny Depps första ord om anklagelserna	10	2018-10-18	Nemos Krasch - berättar om festnätterna med Hedman
11	2018-09-16	Lehner höll nollan - fick drömstart i nya klubben	11	2018-10-18	Låt göteborgarna köpa cannabis i Nordstan
12	2018-09-04	Så snabbt förvandlas hyggligt folk till barbarer	12	2018-10-13	Anhöriga slog larm långt innan treåringen dödades
13	2018-09-02	Viktor, 26, kunde lägga 30 000 kronor på festkvällar	13	2018-10-07	Sigrid Rausing om Evas död: Värre än vi trott
14	2018-08-31	Gårdsförsäljning av vin och öl- så tycker partierna	14	2018-10-07	Melania Trump: Se det jag gör - inte bara mina kläder
15	2018-08-29	Skådisen högg sin flickvän 20 gånger - nu släpps han fri	15	2018-10-04	Melania Trums succé på egen hand i Afrika
16	2018-08-24	Studie: Ett liv utan alkohol är det bästa för hälsan	16	2018-09-21	Alcazar-stjärnan talar ut - berättar om kraschen
17	2018-08-17	Johnny Depps nya smutsiga anklagelse	17	2018-09-20	Ica-handlarens stora ilska efter de friande domarna
18	2018-08-04	Psykologen - ta nästa steg efter första förälskelsen	18	2018-08-18	Stjärnan avslöjar nu- drogberoende sedan 12-åring
19	2018-08-01	Stjärnans anklagelse - 1 år efter skandalen	19	2018-09-12	Ex-stjärnans förfall - lever som hemlös
20	2018-07-07	Alexander Nilson, 47: "Jag drack två liter Jägermeister om dagen"	20	2018-09-11	Rykten om stjärnparet efter raderade bilderna

DAGENS NYHETER					
Alkohol-	Publicerad	Rubrik på artikeln	Drog-	Publicerad	Rubrik på artikeln
1	2018-02-21	Tidig demens kopplas till alkoholmissbruk	1	2018-12-05	Sveriges missbrukare förtjänar mer, och bättre
2	2018-11-26	Joy M Batha - det finns ingen skam i att vilja ha ett bättre liv	2	2018-12-10	Hans son dog av en överdos - nu vill han ge hopp till andra föräldrar
3	2018-11-13	Ny telefonlinje ska minska familjevåldet	3	2018-12-05	Svårt att vara förälder till vuxna barn som missbrukar
4	2018-09-13	Robin Lehner: "jag ville ta livet av mig, det var extremt nära"	4	2018-12-04	Klart att sprutbytet hamnar vid Mariatorget
5	2018-08-23	Dödlig knivattack i parisförort	5	2018-12-03	Lisa Magnusson: Fentanyl är knarkkungarnas dröm
6	2018-08-15	Åklagarens frågor sätter press på Esa Teittinen	6	2018-11-08	Det är något sjukt med vården av de psykiskt sjuka
7	2018-05-11	Gårdsförsäljning är inte folkhälsans undergång	7	2018-11-08	Polisen kritisk mot sprutinbytesklinik vid Mariatorget
8	2018-03-22	Socialsekreterare flyr Vallentuna kommun	8	2018-10-18	Fredrik Strage: Polisens kamp mot drogliberalerna hotar den svenska festivalkulturen
9	2018-03-21	Stefan Lisinski: Esa har kommit igenom nålsögat	9	2018-10-18	Lisa Magnusson: Oetiskt med drogtest på jobbintervjun
10	2018-03-15	Motion kan hålla demens stängden	10	2018-09-28	Dramatisk minskning av fentanyl dödsfall
11	2018-11-16	DN Åsikt: "Spärr på Systemet skulle inte hjälpa mot missbruk"	11	2018-09-15	Greta Thurfjell: det är skillnad på att vara ihop med någon och att vara ansvarig för någons liv
12	2018-03-10	Anställda på Systembolaget räddade kvinna	12	2018-09-13	Julia Roberts: Ingen vet hur "pretty woman skulle tagit emot idag
13	2018-01-28	Johan Esk: Bragdlaget hade skrällt färdigt	13	2018-07-03	På djupet i Whitney Houstons hemligheter
14	2018-02-02	Läkare förlorar legitimationen efter missbruk	14	2018-08-09	Kristina Linquist: Ska medelklassen kunna gömma sig för klassamhällets konsekvenser?
15	2018-09-22	Johan Holm: Jag förstörde mitt liv med tonvis av mediciner	15	2018-06-26	FN: Knarkhandeln slår nya rekord
16	2018-07-05	Utredningstiderna för mord ökar	16	2018-06-16	"Droghandeln är som annan industri- fast dödlig"
17	2018-01-27	Sverige till EM-final efter rysare	17	2018-06-12	DN gratulerar: Christer Karlsson, grundare av Kris
18	2018-06-20	Årets sommarvärdar 2018- här är hela listan	18	2018-05-31	Åtta dog av nädrog - två bröder döms till fängelse
19	2018-01-27	Rörig barnteater med cirkusgrepp på liten scen	19	2018-05-03	Åtta dog av nädrog - åklagaren yrkade på långa fängelsestraff
20	2018-07-06	Thomas Lindstein	20	2018-03-06	Kraftigt ökad oro för barnen i Stockholms län

Vi gjorde här också upptäckten att antalet artiklar som innehöll något av sökorden var alltså fler i Expressen, närmast i tiden för vår undersökning, eftersom den äldsta artikeln är från juli 2018 medan den äldsta artikeln från DN var publicerad i januari 2018.

4.5 Chi2-test och p-värde

För att ta reda på om den data och de samband vi hittat hade något faktiskt signifikant värde så testade vi detta genom ett Chi2-test med hjälp av en Chi2-kalkylator

(goodcalculators.com/chi-square-calculator/) som använde formeln:

$$X^2 = \Sigma (\text{observerat värde} - \text{förväntat värde})^2 / \text{förväntat värde}$$

Bryman (2018:425) beskriver Chi2-test som en beräkning av det "förväntade värdet" vilket alltså är det värde som det skulle haft ifall enbart slumpen påverkade resultatet. Alltså oberoende av vilken tidning och vilken artikel med vilket missbruk vi undersöker. Det förväntade värdet räknas ut genom att samtliga siffror för testning räknas ihop och sedan delas på antalet. Det observerade värdet är alltså de siffror vi funnit i vår studie. Kalkylatorn räknar sedan ut hur vi får ett p-värde vilket blir intressant för oss. Vi använde tre olika nivåer av P-värdena för att beskriva signifikansen:

- P <0,05
- P <0,01
- P <0,001

Ifall P-värdet blev mindre än 0,05 så innebar det att sannolikheten för att någon av artiklarna ska inneha information som inte går i linje med resterande del av artiklarna var 5 %. Högsta graden av signifikans blev därför 0,1 % (P <0,001) sannolikhet för att resultaten är en slump. Chi2-värdet har ingen mening i sig utan är främst relevant i relation till den statistiska signifikansnivån (Bryman, 2018:424).

4.6 Validitet & Reliabilitet

Att anta reliabilitet för studien innebär att en replikation av studien ska vara möjlig och att forskarna kan vara överens om tolkningen av datan (Bryman, 2018:465f). Eftersom allt material hämtats slumpmässigt och med få värderingar samt att kodningen utförts efter en mall skulle vem som helst kunna göra om studien med liknande resultat. När det funnits

osäkerheter vid kodningen har vi diskuterat kring dem för att vara överens om kategoriseringar. Dessa val skulle kunna antas göras annorlunda av någon annan.

För att konstatera intern validitet i vår studie behöver våra teoretiska idéer hänga ihop med de observationer vi gjort. Detta kan vara möjligt genom noggrann tolkning av data och diskussioner oss emellan. Den externa validiteten är beroende av hur pass resultaten kan generaliseras till andra sociala miljöer (Bryman, 2011:163–170). Eftersom vi bara använt oss av en dagstidning och en kvällstidning får vi inte resultat som kan generaliseras till alla dags- och kvällstidningar. Däremot anser vi att vi kan generalisera inom tidningarna, för hur de rapporterar och hur de använder sig av orden *alkoholmissbruk* och *drogmissbruk*. Hade vi valt en tidning som var begränsad till en mindre del av landet är det troligt att den främst speglar hur regionen ser ut och ser på missbruket och missbrukarna. Eftersom vi valt två av de största, rikstäckande tidningarna får vi resultat som är bättre representativa för hela Sverige.

I kodningsstadiet för studien valde vi att dela upp alla artiklar efter tidningarna så att en av oss kodade artiklarna från Expressen och den andra Dagens Nyheter. Detta har såklart inneburit en effektivisering av arbetet som var viktig för oss med tanke på den begränsade tiden för vår undersökning. Det har dock också inneburit att vi har suttit var för sig och kodat, risken är därmed större att vi har värderat eller tolkat olika i olika situationer än om vi suttit tillsammans. Vi har försökt att minska riskerna för detta så mycket som varit möjligt genom att hålla ett kontinuerligt samtal och diskutera vid tveksamheter samtidigt som vi gjort en tydlig mall som båda haft som stöd. Genom effektiviseringen av att dela upp arbetet har vi hunnit med att koda och analysera fler artiklar än vad vi annars hade hunnit med under vår korta undersökningsperiod. Detta medför att vi har mer generaliserbara resultat men önskvärt hade såklart varit att ha hunnit ännu fler artiklar.

4.7 Forskningsetiska överväganden

Lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor har kommit till eftersom man tidigare inte hade något som reglerade den etiska delen av forskningen i Sverige. Detta resulterade i att man inte tog tillräcklig hänsyn till de eventuella skador som olika undersökningar kunde leda till i forskningens namn (Nygren, 2012:23ff).

Hildur Kalman och Veronica Lövgren (2012:11) tar upp en väsentlig anledning till att vi behöver ta hänsyn till etiska överväganden inom samhällsvetenskaplig forskning: "Vid en forskningsetisk prövning väger man den nytta man tror sig kunna nå i form av kunskapsvinst gentemot de risker som forskningen kan medföra". Det är alltså alltid viktigt att väga nyttan med att få fram forskningsresultat gentemot de eventuella risker som undersökningen kan medföra för de inblandade. De fortsätter: "I en etisk prövning tar man också hänsyn till att det ibland kan finnas risker med att *inte* forska" (ibid.). Detta tolkar vi som att värdet av forskningen och resultaten man förväntar sig att få är ibland värt de risker det kan handla om.

En fördel med att använda oss av redan publicerat material innebär att vi inte behöver ha människors personliga integritet i åtanke på samma sätt som vid en intervjustudie eftersom tidningarna redan har fått göra detta innan publiceringen. Vi tar del av och hanterar redan publicerat material i vår undersökning. Eftersom allt material vi använt oss av redan är offentligt så anser vi att konfidentialitetskravet, som innebär att personens identitet ska skyddas, inte ställer samma krav på oss att ta hänsyn till, som det skulle ha gjort om vi hade varit de som intervjuade eller på annat sätt samlade in vår empiri (Bryman, 2011:131–133).

Med denna undersökning bidrar vi till att missbrukare, missbruk och problematiken kring dessa lyfts, vilket vi tar hänsyn till genom att göra en noga utförd studie och redovisar tidigare forskning i ämnet för att undvika godtycklighet. Vi som studenter får en mindre betydelse i denna studie eftersom vi anser att vår roll inte påverkar utfallet av studien, vi har inte haft några personliga kontakter eller valt artiklar utifrån egna preferenser. Vem som helst skulle därför kunna göra studien och få liknande resultat.

5. Resultat

Denna del av studien visar resultaten från kodning och sammanställning av datan. Kapitlet är uppdelat efter tre olika kategorier där vi ansett att det funnits relevanta uppdelningar för hur vi utfört undersökningen och de resultat vi hittat. Första delen kommer därför att beskriva identiteten av missbrukarna med hjälp av beskrivningar som kön, ålder och socioekonomisk bakgrund. Den andra delen innehåller resultaten av hur många av artiklarna som kriminalitet, annan än missbruket i sig, förekom. I den sista delen kommer alla nyckelord sammanställas till kategorier för att jämföras och på så vis beskriva vilket fokus artiklarna har. Under samtliga delar kommer resultat från Chi2-test att redovisas från några av de resultat vi fann mest anmärkningsvärda. Syftet är att få fram p-värde som indikerar förekomsten av statistisk signifikans och därmed minimera risken att resultaten är av en slump.

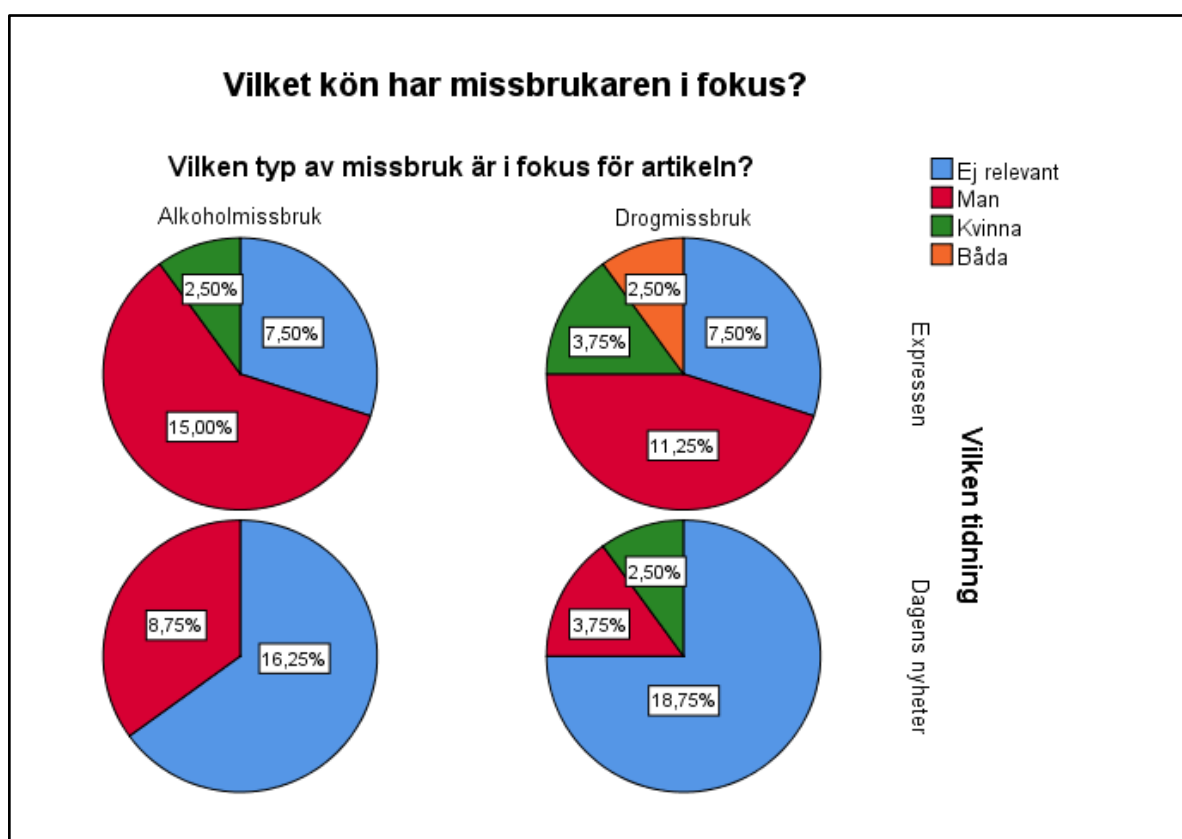
5.1 Vilka är personerna som missbrukar?

Före en analys av vem missbrukarna i artiklarna var så undersöktes antalet artiklar där det fanns en eller flera särskilda missbrukare omnämnda i artiklarna. Endast i de artiklar det fanns en tydlig missbrukare omnämnd kunde statistik av identiteten de tillskrivits avseende kön, ålder och socioekonomisk klasstillhörighet samlas in. I Expressen hade 70 % av artiklarna en eller flera specifika missbrukare omnämnda både i artiklarna gällande *alkohol-* och *drogmissbruk*. I Dagens Nyheter var det i 35 % av artiklarna med ordet *alkoholmissbruk* en eller flera omnämnda missbrukare medan det fanns i 25 % av artiklarna gällande *drogmissbruk*.

Tabell 1. Korstabell för statistisk testning av relationen mellan artiklar med respektive missbruk och tidningstyp med avseende på antalet artiklar med en särskild missbrukare i fokus (n=43 (totala antalet artiklar som hade en missbrukare i fokus)). I parenteserna anges det förväntade antalet om respektive missbruk och tidningstyp är oberoende av varandra.

	Alkoholmissbruk	Drogmissbruk	Chi2-värde	P-värde
Expressen	18 (12,75)	18 (12,75)	8,85	P<0,01
DN	9 (12,75)	6 (12,75)		

Chi2-testet av de data som beskrivs i Tabell 1 visar att det fanns signifikant skillnad mellan de observerade och förväntade värden för antalet artiklar med en särskild missbrukare i fokus i relation till tidningstyp och artiklarna med respektive missbruk. Det förväntade värdet var 12,75, Chi2- värdet 8,85 och P <0,01. Resultaten visar alltså att det endast är en liten risk för att den data som samlats in är en slump och snarare visar på att det finns ett mönster.

Figur 1. Jämförelse av Dagens Nyheter och Expressen med avseende på **könsfördelning** och artiklar med respektive missbruk (n=80). Cirklarna till vänster refererar till alkoholmissbruk och cirklarna till höger refererar till drogmissbruk. Varje cirkel representerar 25 % av artiklarna alltså 20 st. I de artiklar det inte fanns en särskild missbrukare omnämnd är de kategoriserade som "ej relevant".

Resultatet i Figur 1 visar att i 60 % (12 av 20) av de artiklarna gällande *alkoholmissbruk* i Expressen så fanns det en eller flera män omnämnda som "alkoholmissbrukare" medan det i 10 % (2 av 20) av artiklarna var en eller flera kvinnor. I 45 % (9 av 20) av artiklarna med sökordet *drogmissbruk* var det i Expressen en eller flera manliga missbrukare omnämnda medan det var en eller flera kvinnor i 15 % (3 av 20) av artiklarna. Slutligen var det i 10 % av artiklarna en eller flera av båda könen som var specificerade som drogmissbrukare i artiklarna.

I artiklarna gällande *alkoholmissbruk* i Dagens Nyheter var alla 35 % (7 av 20) av artiklarna med en specifik missbrukare omnämnd, en eller flera män. I artiklarna med *drogmissbruk* hade 25 % (5 av 20) av artiklarna en eller flera specifika missbrukare i fokus, 15 % (3 av 20) var män och 10 % (2 av 20) kvinnor.

Tabell 2. Korstabell för statistisk testning av relationen mellan respektive missbruk och tidningstyp med avseende på antalet artiklar med **en särskild missbrukare i fokus med manligt kön** (n=38,75). I parentes anges det förväntade antalet om respektive missbruk och tidningstyp är oberoende av varandra.

	Alkoholmissbruk	Drogmissbruk	Chi2-värde	P-värde
Expressen	15 (9,75)	11 (9,75)	6,44	P<0,01
DN	9 (9,75)	4 (4,75)		

Chi2-testet av de data som beskrivs i Tabell 2 visar att det fanns signifikant skillnad mellan de observerade och förväntade värden för antalet artiklar med en särskild missbrukare av manligt kön i relation till tidningstyp och respektive missbruk. Det förväntade och neutrala värdet var 9,75, Chi2-värdet 6,44 och P<0,01. Det är alltså en låg risk för att den insamlade datan skulle bero på en slump.

Tabell 3. Jämförelse av Dagens Nyheter och Expressen med avseende på kön, ålder och socioekonomisk bakgrund hos missbrukaren beskriven i artiklarna. Tabellen visar resultaten fördelade på artiklarna med respektive missbruk, de olika tidningarna samt en sammanställning av det totala antalet. "n" är det totala antalet artiklar inom respektive kolumn.

		Expressen		Dagens Nyheter		Totalt		
		Alkohol- (n=20)	Drog- (n=20)	Alkohol- (n=20)	Drog- (n=20)	Alkohol- (n=40)	Drog- (n=40)	Totalt (n=80)
Kön	Man	12	9	7	3	19	12	31
	Kvinna	2	3	0	2	2	5	7
	Båda	0	2	0	0	0	2	2
	Artiklar utan specifik missbrukare	6	6	13	15	19	21	40
Ålder	Ungdom (0–20 år)	0	1	0	0	0	1	1
	Vuxen (21–65 år)	13	12	4	3	17	15	32
	Äldre (66 +)	1	0	2	1	3	1	4
	Framkommer ej	0	1	1	1	1	2	3
	Artiklar utan specifik missbrukare	6	6	13	15	19	21	40
Socioekonomisk bakgrund	Högutbildad	0	0	1	0	1	0	1
	Höginkomsttagare	12	7	1	1	13	8	21
	Lågutbildad	0	1	0	1	0	2	2
	Låginkomsttagare	1	0	1	1	2	1	3
	Framkommer ej	1	6	4	2	5	8	13
	Artiklar utan specifik missbrukare	6	6	13	15	19	21	40

Resultaten i Tabell 3 visar i vilket åldersspann som missbrukaren befinner sig i för de artiklar där det fanns en specifik missbrukare omnämnd. Det åldersspann som de flesta befann sig i är det vi benämnt som "Vuxen" och kategoriserat vara mellan 21 till 65 år gammal. I Expressen var det en vuxen missbrukare i 65 % av artiklarna gällande *alkoholmissbruk* och 5 % var över 66 år. I artiklarna med *drogmissbruk* var 60 % av de omnämnda missbrukarna en vuxen, 5 % en person under 20 år samt 5 % 66 år gammal eller äldre. För resterande procent fanns det inte en särskild missbrukare omnämnd i artikeln.

I Dagens Nyheter var det en vuxen missbrukare i 20 % av artiklarna med *alkoholmissbruk*, 10 % var 66 år eller äldre och 5 % var yngre än 20 år. För artiklarna med *drogmissbruk* var det

en vuxen missbrukare i 15 % av artiklarna, i 5 % en person under 20 år samt i 5 % en person 66 år eller äldre.

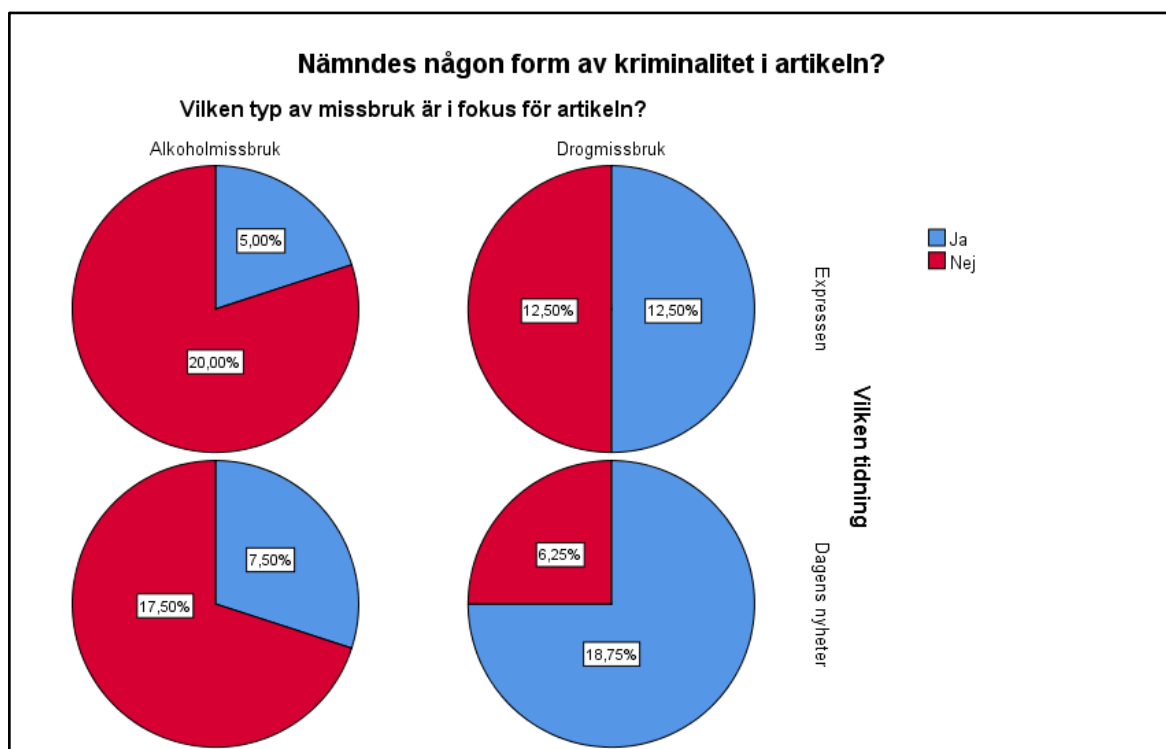
Tabell 4. Korstabell för statistisk testning av relationen mellan respektive missbruk och tidningstyp med avseende på antalet artiklar med **en särskild missbrukare i fokus i "vuxen" ålder** (n=40). I parentes anges det förväntade antalet om respektive missbruk och tidningstyp är oberoende av varandra.

	Alkoholmissbruk	Drogmissbruk		Chi2-värde	P-värde
Expressen	16 (10)	15 (10)		12,2	P<0,001
DN	5 (10)	4 (10)			

Chi2-testet av de data som beskrivs i Tabell 4 visar att det fanns signifikant skillnad mellan de observerade och förväntade värden för antalet artiklar med en särskild missbrukare kategoriserad som "vuxen" i relation till tidningstyp och respektive missbruk. Det förväntade och neutrala värdet var 10,0, Chi2-värdet var 12,2 och P <0,001. P-värdet visar på att risken är väldigt låg för att insamlad data ska bero på en slump.

Tabell 3 visar även hur den socioekonomiska bakgrunden är fördelad på artiklarna. I Expressen var det främst höginkomsttagare, 60 % och få, 5 % låginkomsttagare i artiklarna med *alkoholmissbruk*. 35 % av de i artiklarna med *drogmissbruk* var höginkomsttagare och i 5 % av artiklarna framgick det att personen var lågutbildad. Det var inte lika tydligt i Dagens Nyheter där missbrukarnas socioekonomiska bakgrund endast kunde definieras i 15 % av artiklarna och där ingen av kategorierna var särskilt framträdande.

5.2 Förekomsten av kriminalitet i artiklarna

Figur 2. Jämförelse av Dagens Nyheter och Expressen med avseende på förekomsten av kriminalitet i artiklarna och för respektive missbruk (n=80). Cirkelarna till vänster refererar till alkoholmissbruk och cirkelarna till höger refererar till drogmissbruk. Varje cirkel representerar 25 % av artiklarna alltså 20 st.

Tabell 5. Korstabell för statistisk testning av relationen mellan respektive missbruk och tidningstyp med avseende på antalet artiklar där **kriminalitet nämns** (n=43,75). I parentesen anges det förväntade antalet om respektive missbruk och tidningstyp är oberoende av varandra.

	Alkoholmissbruk	Drogmissbruk		Chi2-värde	P-värde
Expressen	5 (11,25)	13 (11,25)		10,02	P<0,01
DN	8 (11,25)	19 (11,25)			

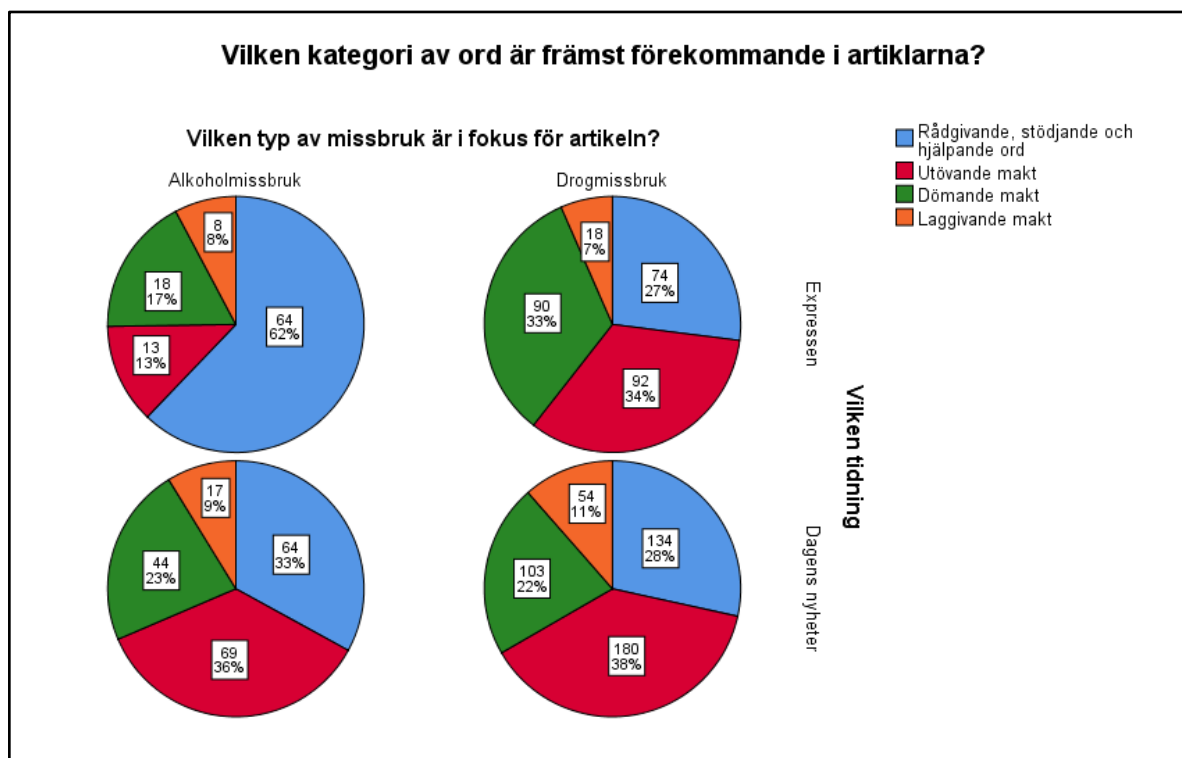
I artiklarna gällande *alkoholmissbruk* nämndes någon form av kriminalitet i 20 % av artiklarna i Expressen och i 30 % av artiklarna i Dagens Nyheter. I Figur 2 kan vi utläsa att i

artiklarna med ordet *drogmissbruk* nämndes någon form av kriminalitet i 50 % av artiklarna i Expressen och i 75 % av artiklarna i Dagens Nyheter. Chi2-testet av de data som beskrivs i Tabell 5 visar att det fanns signifikant skillnad mellan de observerade och förväntade värdena för antalet artiklar som innehöll någon form av kriminalitet i relation till tidningstyp och respektive missbruk. Det förväntade och neutrala värdet var 11,25, Chi2-värdet 10,02 och $P < 0,01$. Resultaten visar på en låg risk för att insamlad data ska bero på slump.

5.3 Vilken typ av ord är mest framträdande?

I detta avsnitt presenterar vi resultaten av den del av studien där karaktären på artiklarna undersökts. Detta har vi gjort genom att välja ut nyckelord som vi tilldelat kategorier. Vi går närmare in på detta under kapitel 4 men vi ger även en kort återgivning här. Under kategorin *Rådgivande, stödjande och hjälpare ord* har vi valt ut nyckelord som hjälp, stöd, behandling och hälsa. Till kategorin *Utövande makt* har vi ord som polis, socialtjänst, kriminell, brott och tvång. Inom kategorin *Dömande makt* har vi bland annat valt ut orden domstol, döma, brott, straff och böter. Till sist har vi kategorin *Laggivande makt* där nyckelorden politik, politiker, legalisering, liberalisering och lag tillhör. Dessa ord har sedan räknats och dokumenterats för samtliga artiklar. Resultaten presenterar vi i detta kapitel.

Figur 3. Jämförelse av Dagens Nyheter och Expressen med avseende på förekomsten av nyckelord tillhörande utvalda kategorier och artiklar med respektive missbruk. Cirkelarna till vänster refererar till artiklarna med alkoholmissbruk och cirkelarna till höger refererar till de med drogmissbruk. Varje cirkel representerar alla nyckelord som förekom i de 20 artiklar per sökord och tidning (n=80).

Resultaten i Figur 3 visar att för Expressen förekom främst “rådgivande, stödande och hjälpande ord” med 62 % i artiklarna för *alkoholmissbruk*. I artiklarna med ordet *drogmissbruk* var kategorin “utövande makt” störst med 34 % av antalet nyckelord varpå “dömande makt” utgjorde den näst största kategorin med 33 %. I Dagens Nyheter var kategorin “utövande makt” störst med 36 % med kategorin “rådgivande, stödande och hjälpande ord” som näst största på 33 % i artiklarna med ordet *alkoholmissbruk*. I artiklarna med *drogmissbruk* var fördelningen densamma som för *alkoholmissbruk* fast med siffrorna 38 % respektive 28 %.

Tabell 6. Korstabell för statistisk testning av relationen mellan respektive missbruk och tidningstyp med avseende på **andelen ord tillhörande kategorin “utövande makt”** (n=71). I parenteser anges det förväntade antalet om respektive missbruk och tidningstyp är oberoende av varandra

	Alkoholmissbruk	Drogmissbruk	Chi2-värde	P-värde
Expressen	13 (30,25)	34 (30,25)	13,38	P<0,01
DN	36 (30,25)	38 (30,25)		

Chi2-testet av de data som beskrivs i Tabell 6 visar att det fanns signifikant skillnad mellan de observerade och förväntade värden för andelen ord som tillhörde kategorin “utövande makt” i relation till tidningstyp och respektive missbruk. Det förväntade och neutrala värdet är 30,25, Chi2-värdet 13,38 och P <0,01. Resultaten innebär att det finns en väldigt låg risk att insamlad data beror på en slump.

6. Analys och diskussion

Under denna del av uppsatsen kommer vi att analysera och diskutera kring de resultat vi sammanställt under del 5. *Resultat*. Först analyserar vi kring den person som Expressen och Dagens Nyheter målar upp som *den typiske missbrukaren*. Vilka är personerna som är alkohol- respektive drogmissbrukare? Vidare analyserar vi kring den del av studien där vi undersökte i vilken utsträckning någon form av kriminalitet, annan än missbruket i sig, förekom i artiklarna. Denna del utgör även den en del av bilden på *den typiske missbrukaren*. Artiklarnas fokus analyseras därefter utifrån de resultat vi fick av räkningen av nyckelord. Vi vill ta reda på vilket fokus artiklarna har genom att undersöka hur stor del av nyckelorden som tillhör respektive kategori. Ifall det främst är ord tillhörande ett stöttande och hjälpande fokus eller om det är ord som tillhör laggivande-, dömande- eller utövande makt som kan innebära att fokus ligger mer på samhälle och att kritiskt granska missbrukare och missbruksvården. Därefter analyserar vi skillnaderna vi funnit mellan de olika tidningarna för att i sista delen ta upp våra slutsatser från studien.

6.1 Den typiske missbrukaren

För att kunna besvara frågan vem som missbrukar har vi utgått ifrån Figur 1 och Tabell 1, 2 och 3. Först och främst kunde vi konstatera att Expressen hade en större andel artiklar med en missbrukare i fokus än vad Dagens Nyheter hade, hela 70 % (14 av 20 artiklar) oavsett alkohol- eller drogproblematik. Medan man i Dagens Nyheter endast valde att fokusera på en specifik missbrukare i 35, respektive 25 % av artiklarna (7 och 5 av 20 artiklar). Underlaget för att kunna få en uppfattning om *den typiske missbrukaren* är alltså mycket sämre i Dagens Nyheter, där 65–75 % av artiklarna handlade om människor med missbruksproblematik i allmänhet eller ett samhällsperspektiv och inte ett individperspektiv.

Vi har i vår undersökning funnit att män i allmänhet är överrepresenterade när det gäller vem det skrivs om i tidningarna. I Figur 1 och Tabell 2 kan vi se hur det i samtliga artiklar för både Expressen och Dagens Nyheter framgår att det överrepresenterade könet är män. Detta leder oss till Mattssons (2015:58ff) diskussion om den manliga normen i samhället och mannens makt över kvinnan. Vidare till funderingar kring könsroller och till och med tankar

om stigmatisering. Medvetet eller omedvetet upprätthålls normen. Det skulle kunna vara en korrekt bild av samhället om det vore så att det främst är män som missbrukar. Enligt undersökningen av Mats Ramstedt (2014:28–29) så är andelen män som intensivkonsumerar alkohol större än kvinnor. Eftersom det troligtvis finns ett stort mörkertal så är det svårt att konstatera att det finns en betydande skillnad, men vi vet åtminstone att alla missbrukare inte är män. Vi undrar därför hur kvinnor som missbrukar tänker och påverkas när de till största del endast kan läsa om män som missbrukar. Är missbruk en manlig domän som kvinnor inte borde befatta sig med? Är missbruk en manlig konstruktion?

Studierna av Bogren (2013) och Bogren & Månsson (2014) visade medias del i att skapa olika genusroller för män och kvinnor vilket vi anser att de även bidrar med här. Kvinnor borde inte dricka och som Bogren & Månsson (2014:27–34) uttryckte det så är det “moraliskt olämpligt” eller ett härmande av manligt beteende. Socialkonstruktivismen menar även att vår kunskap är beroende av och påverkas av den tid vi lever i, alltså föränderlig över tid (Barlebo Wennberg, 2001:29f). Samtidigt blir vår kunskap om hur en typisk missbrukare ser ut och beter sig socialt konstruerad eftersom den skapas av vårt språk. I ett längre perspektiv betyder detta följaktligen att framtidens människor kommer att tänka annorlunda och inte omöjligt förfasa sig över de tolkningar och begrepp vi idag framhåller som nytänkande.

Stigmatiseringen som vissa kvinnor kan uppleva av att identifieras med någon de inte “borde” vara kan tänkas spela en betydande roll till varför antalet kvinnor som söker hjälp för sitt missbruk är betydligt färre än män. Detta bidrar till ett ökat stigma för kvinnor i jämförelse med män. Samtidigt finns det även män som inte kan identifiera sig med bilden som media målar upp av missbrukare. I Expressen var missbrukaren i 19 av 40 artiklar (48 %) en höginkomsttagare. Det finns olika sätt att definiera en höginkomsttagare men en siffra vi anser vara jämförbar är att 3,5 % av befolkningen var höginkomsttagare år 2002 (Heggemann, 2004). De 48 % höginkomsttagare som uppvisas av Expressen kan alltså inte anses trolig att representera hur det ser ut i verkligheten.

Dessa höginkomsttagare var främst kända profiler och återkom dessutom i flera artiklar, särskilt i Expressen. Granskas detta ur ett perspektiv med nyhetsvärdering och punkten om *elitcentrering och kändisskap* så ökar kändisskapet chansen att nyheten publiceras

(Strömbäck, 2015:158f). Att ett flertal artiklar på samma tema publiceras skulle enligt nyhetsvärdering innebära att punkten för *kontinuitet* gör det intressant att fortsätta publicera kring en viss händelse/person när detta redan har rapporterats kring och kanske även när konkurrerande media gör det. Det kan även betraktas som en sensationell nyhet i enlighet med punkten om *avvikelser och sensation* som uppstår vid oväntade situationer (ibid.).

En djupdykning i Figur 1 och Tabell 2 visar att det åldersmässigt handlar om vuxna individer i åldern 21–65 som missbrukar. Även i tabell 4 kunde vi se en större bestämdhet av åldern på den som missbrukar i Expressens artiklar jämfört med artiklarna från Dagens Nyheter. Vår analys av detta blir att det var lättare att bestämma åldern i artiklarna från Expressen än från Dagens Nyheter, eftersom det var för få artiklar i Dagens Nyheter som hade en specifik missbrukare i fokus. Trots att det finns både äldre personer och ungdomar som missbrukar så är det främst personer mellan 21–65 som beskrivs som missbrukare. Återigen finns det ett antal personer som inte passar in på den beskrivning som tidningarna ger och vi undrar hur ungdomar och äldre personer påverkas av att inte ingå i beskrivningarna.

6.2 Kriminalitet och missbruk

Vi fann en intressant observation när vi granskade Figur 2, som visar att kriminalitet i någon form förekommer i mer än hälften av alla artiklar gällande drogmissbruk. För artiklarna med alkoholmissbruk var antalet artiklar betydligt färre för båda tidningarna. Vi undrar varför tidningarna vill belysa just kriminalitet i kombination med drogmissbruk, skapar det obehagliga känslor eller spänning hos läsaren och därmed fler läsare? Att den “galne” drogmissbrukaren utfört ett våldsbrott eller att missbrukarna i jakt på de oemotståndliga drogerna är beredda att göra vad som helst? Enligt teorin om nyhetsvärdering skulle en nyhet om en kriminell och farlig drogmissbrukare värderas som en intressant nyhet att publicera då den uppfyller punkten om *hot och risker* då den kan tänkas uppröra och skrämja allmänheten. Nyheten kan även tänkas uppfylla faktorerna att vara i *närheten* eftersom det handlar om Sverige och svensk brottsstatistik eller punkten om en *avvikelse eller sensation* eftersom den väcker reaktioner och intresse.

Vi kan också undra över vad denna bild av “den typiske “drogmissbrukaren gör med dem som lever i ett missbruk och inte vågar söka hjälp, inte vågar berätta för kompiserna om sina problem eller känner sig dömd till ett liv med denna identitet. Att tillhöra en stigmatiserad grupp innebär även att vara mindre värd i sina och/eller andras ögon, konstaterar Starrin (2013:78f). Genom att belysa kriminalitet i media skulle det även kunna innebära att känslan av att vara mindre värd hos den enskilde ökar. Dessutom skulle denna bild av drogmissbrukaren kunna bidra till konstruktionen och bilden av att dessa personer är att de är farliga, kriminella och ett hot mot samhället. Vad har tidningarna att vinna på detta? Ur politisk medialisering skulle det kunna vara så att tidningarna vill öka fokus på drogmissbrukare, hur de förstör samhället och är ett problem som inte tas om hand tillräckligt kraftfullt. Genom att öka allmänhetens reaktioner och rädsla så kan ämnet få större relevans och tvinga politikerna att agera.

Kriminalitet i samband med alkoholmissbruk visade sig vara betydligt mer ovanligt i artiklarna från både Expressen och Dagens Nyheter, som visas i Figur 2. Att tillhöra en stigmatiserad grupp innebär som bekant att man befinner sig i ett maktunderläge i samhället. Maktfördelning finns däremot även mellan grupper, exempelvis mellan alkoholmissbrukare och drogmissbrukare. Om bilden av en drogmissbrukare framställs som mycket värre än bilden av en alkoholmissbrukare så tror vi att det kan skapa ett större behov av att särskilja sig från den andra gruppen, vilket i slutändan bidrar till den ökade stigmatiseringen. För att knyta an till Mattssons (2015:31f) resonemang om att språket är ett verktyg för att etablera sociala konstruktioner så är även enskildas tal till varandra en del av den bild som skapas. Det här visar tydligt hur stigmatisering slår flera gånger mot den här gruppen av redan marginaliserade människor. Inte nog med att språket används för att socialt konstruera och skapa en identitet för den typiske missbrukaren i Mattssons (2015) anda, dessutom används språket som ett tydligt maktmedel för att inkludera och i detta fall exkludera och skapa ett tydligt *vi* och *de* (Skau 2018, Swärd & Starrin 2006).

Som tidigare redovisat under 2. *Tidigare forskning* så har kriminalitet i samband med drogmissbruk haft en uppåtgående trend under den senaste tiden vilket innebär att det också kan anses rimligt att media då rapporterar om det. Att bruka alkohol är inte olagligt så länge man följer de lagar och regler som gäller, dvs. inte på allmän plats, följer åldersgränser och

inte i samband med bilkörning etc. Däremot är det olagligt att bruka, köpa och sälja droger vilket gör att vi undrar om det steg personen tar in till kriminaliteten genom att börja använda droger minskar motståndet till att gå vidare med fler former av kriminalitet. Droger är också relativt dyra att konsumera, även om ett omfattande missbruk av alkohol också kan medföra stora utgifter för den enskilde, så är alkohol billigare i jämförelse. Detta resonemang skulle även kunna förklara varför drogmissbrukare oftare än alkoholmissbrukare utför brott som stöld och rån, troligen för att kunna bekosta sitt missbruk. Handlingar som innefattar våld anser vi däremot inte kunna förklaras enbart av den anledningen, men vi antar att läsarens bild av missbrukaren som en kriminell person kan innebära att både våld och stöld inkluderas. En bild som Wenneberg (2001) skulle hålla med om, delvis konstrueras av media oavsett om den är sann eller ej.

6.3 Articklarnas fokus

När vi granskade hur ofta ord inom våra utvalda kategorier i Figur 3, *rådgivande-stödjande och hjälpande ord*, *utövande maktord*, *dömande maktord* samt *laggivande maktord* så fann vi en obalans. Antalet ord som tillhörde kategorin *rådgivande, stödjande och hjälpande ord* var dominerande i de artiklar som hittades i Expressen med sökordet *alkoholmissbruk* och i resterande fall var den näst eller tredje störst. Förekomsten av *utövande maktord* visade sig utgöra den största kategorin för de artiklar som hämtades från Dagens Nyheter gällande båda missbruken. Den var även den största kategorin i Expressens artiklar gällande drogmissbruk, tätt följd av kategorin *dömande maktord*, medan kategorin *laggivande maktord* var betydligt färre överlag och hittades främst i artiklar med ordet *drogmissbruk*.

Det fanns en skillnad mellan de olika tidningarna, där Expressen hade en större andel "empatiska" ordkategorier än Dagens Nyheter. Våra resultat anser vi också visar på att tonen i artiklar om drogmissbruk tenderar att vara lite hårdare. I Tabell 6 kan vi se att det fanns en medelhög statistisk signifikans ($P < 0,01$) mellan hur orden tillhörande kategorin *utövande makt* främst visade skillnader mellan de olika missbruken men också att artiklarna med *alkoholmissbruk* från Expressen särskilde sig. Expressen hade också, enligt Tabell 1, en betydligt större andel artiklar som hade en särskild missbrukare omnämnd i artikeln. Detta anser vi tyda på att Expressen i artiklarna rörande alkoholmissbruk ville ha ett empatiskt,

stöttande och hjälpande fokus med ett individperspektiv. Som tidigare nämnt bestod många av dessa artiklar av en huvudperson som var en känd profil. En möjlighet är att Expressen vill med hjälp av kändisar höja andelen “soft news” som ska göra läsare nyfikna och klicka sig in på deras tidning, alltså i syfte att tjäna egna behov.

När det gäller artiklarna med drogmisbruk så bestod de till största delen av ord tillhörande kategorin *utövande makt* med *rådgivande/stöttande* och *dömande makt* nära därefter, i båda tidningarna. För Expressen där många av artiklarna även här hade en missbrukare som huvudperson tyder detta på att de till största delen visar ett individperspektiv, men för drogmisbrukaren flyttat över fokus till att handla om ex. brott, straff, socialtjänst och polis. Detta tycker vi är intressant eftersom det bekräftar de resultat vi hittade gällande förekomsten av kriminalitet i kombination med missbruket, som presenterades i kapitlet ovan.

Dagens Nyheter hade nästan exakt samma resultat för artiklarna med alkoholmissbruk och de med drogmisbruk. De hade även en större andel ord tillhörande kategorin *laggivande makt* än Expressen och dessutom flest för artiklarna med drogmisbruk. Med tanke på olika diskussioner och allt fler röster som höjs i samhället kring exempelvis att legalisera cannabis, utöka möjligheterna för substitutbehandling och införandet av sprutbyteskliniker, så ansåg vi det troligt att kategorin skulle bli större för drogmisbruk än alkoholmissbruk. Trots det utgör den bara en liten andel av de kategorier som vi räknade. En av medias skyldigheter är att rapportera om vad som händer i Sverige och trots många åsikter och diskussioner kring missbruksvården så är andelen ord rörande lagstiftning, politiker, legalisering och lagar i artiklarna anmärkningsvärt låg i media, enligt vår studie. Ken Asp menade att den politiska medialiseringen delvis innebär att det politiska systemet påverkas av massmedias krav och bevakningar av politiken (Strömbäck, 2014:228). Vi anser alltså att det inte ställs särskilt höga krav på det politiska systemet här.

Ett resultat vi blev överraskade av var att socialtjänsten inte fick mer uppmärksamhet i artiklarna än vad de faktiskt fick. Socialtjänsten är många gånger den främsta hjälpen till personer med beroende- eller missbruksproblematik. Det är därför även en viktig fråga att forska på eftersom om de beskrivs negativt i media, vad gör det i sin tur med behandlingen

och hjälpen till brukarna? Om de aldrig framställs positivt vad gör det med förtroendet för myndigheten?

6.4 Dagspress och kvällspress

Antalet ord som kan räknas tillhöra kategorierna *utövande makt*, *laggivande makt* och *dömande makt* var fler i artiklarna med drogmissbruk i Expressen än i de med alkoholmissbruk. Det går även hand i hand med att fler artiklar nämnde någon form av kriminalitet (bortsett från missbruket i sig). Vad vi kan tyda från våra resultat är att de flesta skillnader kan upptäckas mellan tidningarna snarare än mellan de olika typerna av missbruk. Detta är förstås intressant och vi undrar över förklaringarna till detta.

Skulle det kunna vara så att en del av de uppfattade skillnaderna mellan tidningarna kan förklaras med att de har olika politiska agendor? Vi kan se vid en närmare titt att Expressen är en liberal tidning. De vill profilera sig som en klassisk kvällstidning som värnar om att “inta en utpräglad kampställning mot ‘nationalsocialism och befryndade våldsläror med opinionsjournalistik som en central punkt” (Expressen, 2017). På Dagens Nyheters hemsida kan vi läsa följande:

DN är oberoende, står fri från partier, organisationer och ekonomiska maktsfärer.
DN:s politiska hållning är liberal. Tidningen redigeras i liberal och frisinnad anda.
Under en period av omskakande förändringar har DN att med ny skärpa hävda det öppna samhällets grundläggande värden, däribland upplyst förnuft och toleransklimat.
(DN, 2008)

DN profilerar sig alltså som *oberoende liberal*, vilket kanske kan få läsaren att fundera på hur man kan vara både *oberoende*, men ändå *liberal* i sina åsikter. Båda tidningarna hävdar alltså att de är liberala och dessutom är en del av Bonnierkoncernen. Det innebär att vi kan konstatera att de inte skiljer sig åt när det gäller den politiska agendan och att skillnaderna mellan tidningarna beror på andra orsaker. Enligt Swärd och Starrin (2006:259) styr media den politiska agendan och kan därmed också påverka de politiska besluten. Politikerna styr landet utifrån de beslut som fattas, men om vi leker med tanken att media har ett stort inflytande, då blir det extra viktigt att vara medveten om vem som styr media. När värdet av

en nyhet avgör om det kommer fram till allmänheten i form av publicerat material eller inte är det oundvikligt att politiken ibland är den som styr media.

Annonsörernas delaktighet i de olika tidningarna är en aspekt vi inte har undersökt i vårt arbete, men som säkert också skulle kunna vara en intressant vinkel att forska i. Våra tankar är att även annonsörerna har ett visst mått av inflytande över det som skrivs i tidningen, eftersom en annonsör vill att deras annonser ska nå så många läsare som möjligt och därmed få största möjliga spridning för sin produkt. Det blir ointressant för en annonsör att lägga annonspengar på en tidning som inte har många läsare. För tidningsutgivarna är det av yttersta vikt att få många läsare som i andra hand genererar många annonsörer, som i tredje hand genererar större intäkter och med tanke på att båda våra undersökta tidningar (Expressen och Dagens Nyheter) ägs av Bonnierkoncernen som i sin tur är vinstdrivande, ja, det blir en cirkel som sluts. Annonsörerna tror vi är en del av de som tillhör den högre delen av makthierarkin men är något dold för allmänheten.

Journalisternas huvuduppgift är som bekant att beskriva och förklara samhället. Att beskriva verkligheten är ingen lätt uppgift och en kan lätt trampa i klaveret, därför finns det också en anledning för oss att involvera oss i hur media beskriver den sociala verkligheten (Blomberg et al. 2004:12). I arbetet med uppgiften så har vi vid ett flertal gånger undrat vem läsarna egentligen är. Med sociala medier, kostnaderna för både den fysiska tidningen och tidningen online så har kanske typen av läsare också förändrats, men framför allt har de mest troligt blivit färre under de senaste åren. I förlängningen komplicerar detta framtida forskning och diverse undersökningar, där det behövs ett visst empiriskt underlag att arbeta med. På frågan vad som väger tyngst för tidningarna: att upprätthålla god moral eller antalet läsarsiffror så är vi inte blåögda, men kanske är en balans mellan dessa faktorer möjlig och i alla fall nödvändig. Har Dagens Nyheter, som till synes av vår undersökning har ett större samhällsperspektiv i sina artiklar än Expressen, en annan agenda? Vill de att deras läsare ska vara upplysta av samhället och kanske i högre grad påverka politiken än Expressen? Oavsett vilket så får dessa läsare olika information och när allt kommer omkring, olika sidor av verkligheten.

Att använda journalistiken på detta vis kan tolkas som en strategi, det kan också tolkas som ett sätt att använda den makt de faktiskt besitter för att uppnå ett själviskt och vinstdrivande syfte. Ett typiskt exempel på nyhetsvärdering alltså, som presenterades ovan. Den version av verklighet som tidningarna väljer att visa är den som tjänar deras syfte bäst och kanske inte representerar flera versioner. Eftersom tidningarna kan antas ha olika målgrupper så skulle dessa, kopplat till Barlebo Wennebergs (2001:29ff) tankar om socialkonstruktivism och att vi får den verklighet vi skapar, kunna leda till att pressen skapar och presenterar olika verkligheter för olika läsare.

Vi har under studiens gång diskuterat ifall detta är en bra eller dålig sak. Faktum är att tidningarna visar olika perspektiv och olika versioner av verkligheten. Hade vi velat att alla tidningar visade upp samma verklighet och samma vinkel på en nyhet? Vi tror inte det. En viktig aspekt anser vi vara att tidningarna kostar en del och kanske har läsaren inte råd att prenumerera på flera olika tidningar för att på så sätt få ta del av flera "verkligheter" om läsaren ens är medveten om det vill säga. Vi tror också att läsarnas egna intressen och preferenser styr deras val av tidning. Detta tror vi intresserar tidningarna särskilt; att fånga nya läsare och dem som vanligtvis inte följer nyheter. Frågan vi ställer är hur stora konsekvenserna blir på läsarens kunskaper och dennes bild av verkligheten, men även hur missbrukarna påverkas av allmänhetens skilda bilder? Vi anser att frågan blir särskilt relevant när vi även tänker kring de alternativa och extremistiska "nyhetssidor" som dykt upp på senare tid.

6.5 Slutsatser

En slutsats vi kunnat dra efter studien är att de största skillnaderna främst kan ses mellan de olika typerna av tidningar snarare än mellan de olika typerna av missbruk. När vi analyserade missbrukarnas identitet fanns det en större tillgång till beskrivningar och detaljer i Expressen. Med våra resultat så beskrivs både alkohol- och drogmissbrukaren som en medelålders man men i de olika typerna av tidning kunde skillnader i missbrukarnas bakgrunder urskiljas. I Expressen var missbrukarna främst kändisar och höginkomsttagare, i Dagens Nyheter var svårt att få fram detaljerad information, men en liten andel av de som tillhörde underklass eller överklass förekom.

När vi letade efter samband mellan kriminalitet och de olika typerna av missbruk fann vi att det fanns en större skillnad mellan missbruken än det fanns mellan Dagens Nyheter och Expressen. Det fanns alltså ett större samband mellan kriminalitet och drogmissbruk i artiklarna än mellan kriminalitet och alkoholmissbruk. Vi drar slutsatsen att en viktig faktor skulle kunna vara att innehav och försäljning av droger faktiskt är olagligt i Sverige idag och att drogmissbruk därför också lättare kopplas ihop med kriminalitet. Vidare kan vi spekulera i om anledningen till det tydliga sambandet mellan drogmissbruk och kriminalitet i artiklarna kan visa på att drogmissbruk, som i sig är en olaglig handling idag, också sänker tröskeln för annan typ av kriminalitet hos dem som missbrukar?

De nyckelord på artiklarna som varit framträdande för oss i arbetet har till övervägande del tillhört kategorierna *utövande maktord* och *rådgivande, hjälpande och stödjande ord*. Förvånansvärt lite har vi fått av de dömande makt-orden och särskilt de laggivande makt-orden. Detta var särskilt förvånande med tanke på de rådande diskurserna i samhället kring missbruksvården och politiska beslut. En större närhet till ett empatiskt och hjälpande fokus kunde tydas i artiklarna från Expressen, och särskilt i de gällande alkoholmissbruk. Mot drogmissbruk, och särskilt i Dagens Nyheter, var man hårdare i rapporteringen och ett mer kritiskt granskande fokus kunde tydas. I Expressen var individperspektivet mer framträdande än i Dagens Nyheter som hade mer av ett samhällsperspektiv.

Med studiens gång har vi insett medias stora betydelse dels för politiken och de frågor som väcks i samhället men även i hur enskilda personer möjligtvis kan påverkas. Media har ett viktigt ansvar i att granska makten i samhället men forskare har också ett viktigt ansvar med att granska media. Socialarbetare har i förlängningen nytta av att ha kunskap om medias påverkan på både samhälle och missbrukare för att möjliggöra för ett bra socialt arbete.

Slutligen skulle vi vilja avsluta med kloka ord från Agda Montelius (1912) som tillsammans med Sören Barlebo Wenneberg (2001) tycker vi sammanfattar vår verklighet på ett träffande sätt: "Det är en mycket vanlig mänsklig svaghet att anse, att den som ej delar ens egna vanor och tycken, har alldeles oförståeliga sådana" (Montelius, 1912:11). Vi är helt enkelt rädda för det vi inte känner till och bygger oss gärna imaginära murar som vi tror ska hålla oss trygga

och säkra. Därför blir också det skrivna ordet så viktigt som vi tar till oss från till exempel tidningarna. Vi påverkas av det vi ser, hör och läser, vi påverkas av människorna vi omger oss med, vi skapar vår egen verklighet (Barlebo Wenneberg, 2001).

7. Referenser

- Altheide, David L. (2016) *The Media Syndrom* New York: Taylor & Francis
- Andersson, Gunvor (2004) Pressens bild av barns missgärningar. i Blomberg, Helena. Kroll, Christian. Lundström, Tommy & Swärd, Hans. *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*. Lund: Studentlitteratur.
- Ambjörnsson, Fanny (2003) *I en klass för sig: Genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Stockholm: Ordfront förlag.
- Barlebo Wenneberg, Sören (2001) *Socialkonstruktivism - positioner, problem och perspektiv* Malmö: Liber AB.
- Blomberg, Helena. Kroll, Christian. Lundström, Tommy & Swärd, Hans (2004) Medier och samhällsvetenskap. i Blomberg, Helena. Kroll, Christian. Lundström, Tommy & Swärd, Hans. *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*. Lund: Studentlitteratur.
- Bogren, Alexandra (2013) Symbolic Gender Boundaries in News Discourse on Psychotropics Use and Drinking: An Analysis of the Swedish Press Debate 2000–2009. *NORA—Nordic Journal of Feminist and Gender Research*. 21 (1): 57–73.
<http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=057f31d1-92de-4d21-998d-09073d03275e%40pdc-v-sessmgr06> [hämtad 2019-01-09]
- Bogren, Alexandra & Månsson, Elinor (2014) Health, risk, and pleasure: The formation of gendered discourses on women's alcohol consumption. *Addiction Research and Theory*. 22(1): 27–36.
<http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=9&sid=2e435117-346c-406d-9ff2-46808e7527bf%40sessionmgr102> [hämtad 2018-12-13]
- Brunnberg, Ellinor (2001). Media och socialt arbete: en explorativ studie av medierapporteringen som påverkansfaktor inom socialtjänsten i Sverige och Finland. *Nordicom Information*. 23:2, s. 31-43
- Brottsförebyggande Rådet (2019) *Statistik över anmälda brott*
<http://statistik.bra.se/solwebb/action/index> [hämtad 2019-02-19]
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB.
- Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB.
- Dagens Nyheter (2008) *Om Dagens Nyheter*
<http://www.dn.se/nyheter/om-dagens-nyheter/> [hämtad 2019-02-23]
- Davenport, Joseph & Davenport Judith A. (1997) Social workers: Fad-chasing jackasses or still on the side of angels? *The New Social Worker*, 4 (1), 11-12

Expressen (2017) *Välkommen till Expressen*.
<https://www.expressen.se/om-expressen/valkommen-till-expressen/> [hämtad 2019-02-23]

Expressen (2018) *Expressens organisation*. <https://www.expressen.se/om-expressen/organisation/> [hämtad 2019-02-07]

Fagerström, Linda & Maria Nilson (2008) *Genus, medier och masskultur*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Folkhälsomyndigheten (2014) *Öppna jämförelser: folkhälsa 2014*.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/66d3761d3e524fb1b5c34377afb29809/oppna-jamforelser-2014-folkhalsa.pdf> [hämtad 2018-12-13]

Folkhälsomyndigheten (2017) *Narkotikabruk och hälsa*
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/alkohol-narkotika-dopning-tobak-och-spel-andts/narkotika-och-halsofarliga-varor/narkotikabruk-och-halsa/> [hämtad 2019-05-23]

Folkhälsomyndigheten (2018a) *Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS)*
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/alkohol-narkotika-dopning-tobak-och-spel-andts/> [hämtad 2019-05-21]

Folkhälsomyndigheten (2018b) *Socioekonomiska skillnader i alkohol, narkotika och tobak – delvis olika mönster för beroende och utsatthet*. Solna: Folkhälsomyndigheten.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/socioekonomiska-skillnader-i-alkohol-narkotika-och-tobak--delvis-olika-monster-for-beroende-och-utsatthet/> [hämtad 2018-12-13]

Folkhälsomyndigheten (2019) *Alkoholens skadeverkningar*
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/alkohol-narkotika-dopning-tobak-och-spel-andts/alkohol/skadeverkningar/> [hämtad 2019-05-23]

Goffman, Erving (2015) *Stigma. Den avvikandes roll och identitet*. Lund: Studentlitteratur AB.

Heggemann, Hans (2004) Högingkomsttagare - var går gränsen? *Välfärd* (1) 22-23.

Hvitfeldt, T (2017) Narkotikabrott. I: Wallin, Lisa (red.) *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2015*. Rapport. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
(https://www.bra.se/download/18.4a33c027159a89523b1ae6a8/1494921154159/2017_5_Brottsutvecklingen_i_Sverige_fram_till_ar_2015.pdf)

Johnson, Björn, Torkel Richert & Bengt Svensson (2017) *Alkohol- och narkotikaproblem*. Lund: Studentlitteratur AB

Levin, Claes (2013) Socialt arbete som moralisk praktik. Linde, Stig, Svensson, Kerstin (red.) *Förändringens entreprenörer och tröghetens agenter. Människobehandlande organisationer ur ett nyinstitutionellt perspektiv*. Stockholm: Liber AB.

Lippman, Walter (1947) *Public opinion*. New York: The Macmillan company

LIX räknare: <http://www.lix.se/>

Mattsson, Tina (2010) *Intersektionalitet i socialt arbete* Malmö: Gleerups Utbildning AB

Mattsson, Tina (2015) *Intersektionalitet i socialt arbete* Malmö: Gleerups Utbildning AB

Montelius, Agda (1912) *Hjälpare. Råd och anvisningar för fattigvårdsintresserade* Stockholm: P.A Nordstedt & Söners Förlag

Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (2012) Demokrati, medier och journalistik. i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.) *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur AB. ss. 11-45

Ramstedt, Mats. Sundin, Erica. Landberg, Jonas & Raninen, Jonas (2014) *ANDT-bruket och dess negativa konsekvenser i den svenska befolkningen 2013 - en studie med fokus på missbruk och beroende samt problem för andra än brukaren relaterat till alkohol, narkotika, dopning och tobak*. Rapport/ STAD: 55.

<http://www.stad.org/sites/default/files/media/STAD-rapport-nr-55-ANDT-feb-20141.pdf>

[hämtad 2019-02-21]

Reid, William J. & Misener, Elizabeth (2001) Social work in the press: A crossnational study, *International Journal of Social Welfare*, 10 (3): 194-201. <https://onlinelibrary-wiley-com.ludwig.lub.lu.se/doi/epdf/10.1111/1468-2397.00172> [hämtad 2019-02-22]

Rochelle, Tina L & W. Y. Hu (2017) Media influence on drive for thinness, body satisfaction, and eating attitudes among young women in Hong Kong and China. *Psychology, Health & Medicine* 22 (3): 310-318.

SFS 1949:105 *Tryckfrihetsförordningen*. Stockholm: Justitiedepartementet L6.

SFS 1968:64 *Narkotikastrafflag* Stockholm: Justitiedepartementet L5

SFS 1991:1469 *Yttrandefrihetsgrundlagen*. Stockholm: Justitiedepartementet L6.

SFS 2001:453 *Socialtjänstlag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

SFS 2009:400 *Offentlighets- och sekretesslag*. Stockholm: Justitiedepartementet L6.

Skau, Greta Marie (2018) *Mellan makt och hjälp*. Stockholm: Liber AB

Socialstyrelsen (2019) *Statistikdatabas för diagnoser i slutenvård*

<https://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/diagnoserislutenvard> [hämtad 2019-05-23]

Socialstyrelsen (2019) *Statistikdatabas för dödsorsaker*

<https://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/dodsorsaker> [hämtad 2019-05-23]

Starrin, Bengt (2013) Stigma, skam och fattigdom. I Karlsson, Lis Bodil. Kuusela, Kirsti & Rantakeisu, Ulla (red.) *Utsatthet, marginalisering och utanförskap*. Lund: Studentlitteratur AB.

Statistiska centralbyrån (2019) *Regional jämställdhetsstatistik - källor*.

<https://www.scb.se/vara-tjanster/regionala-statistikprodukter/regional-jamstalldhetsstatistik/kallor/> [hämtad: 2019-02-19]

Strömbäck, Jesper (2008) Medialisering och makt: En analys av mediernas politiska påverkan. *Statsvetenskaplig tidskrift*. 110 (4):385-405.

Strömbäck, Jesper (2014) *Makt, medier och samhälle - en introduktion till politisk kommunikation*. Lund: Studentlitteratur AB.

Strömbäck, Jesper (2015) Politisk nyhetsjournalistik. i Karlsson, Michael & Strömbäck Jesper (red.) *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur AB. ss 299-316.

Swärd, Hans och Bengt Starrin (2006) Makt och socialt arbete. I Meeuwisse Anna, Sune Sunesson & Hans Swärd *Socialt arbete en grundbok*. Stockholm: Natur och Kultur

World Health Organisation (2014) *Sweden*.

https://www.who.int/substance_abuse/publications/global_alcohol_report/profiles/swe.pdf?ua=1&fbclid=IwAR0SXDyexPDjgMu-VXQ_DPnFzFvdlxmZapONS9wm6zpLmYNnuwiF6LTFB9E [hämtad 2019-12-16]

World Health Organisation (2018) *World health statistics*.

<http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272596/9789241565585-eng.pdf?ua=1> [hämtad 2018-12-16]

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1

Mall för kodning

1. Artikelnummer
2. Vilken tidning
 1. Expressen
 2. Dagens Nyheter
3. Antal ord:
4. Lix-index:
5. Vilken typ av missbruk är i fokus för artikeln?
 1. Alkohol
 2. Narkotika eller läkemedel
6. **Talaren**
7. Vilket kön pratar i artikeln?
 1. man
 2. kvinna
 3. flera
 4. framkommer ej
8. Vilken ålder har personen som talar?
 1. 0-20- ungdom-1
 2. 21-65 - vuxen/medelålder
 3. 66 + Äldre
 4. Flera alternativ
 5. Framkommer ej
9. I vilken roll är personen som uttalar sig?
 1. Yrkesverksam med missbrukare
 2. Läkare
 3. Politiker
 4. Medborgare
 5. Journalist
 6. Kändis
 7. Missbrukare/ tidigare missbrukare
 8. Anhörig
 9. Forskare
 10. Annan _____
 11. Framkommer ej

1. **Missbrukaren**
2. Finns det en särskild missbrukare i fokus för artikeln?
 1. ja
 2. nej - hoppa till fråga 16
3. Vilket kön har missbrukaren i fokus?
 1. Man
 2. Kvinna
 3. Båda
 4. Framkommer ej
4. Vilken socioekonomisk bakgrund har missbrukaren? Flera svar möjligt
 1. Högutbildad
 2. Höginkomsttagare
 3. Lågutbildad
 4. Låginkomsttagare
 5. Framkommer ej
5. Vilket är missbrukarens huvudsakliga sysselsättning?
 1. Kändisprofil
 2. Överklassyrke/ Hög position/ Mkt makt - ex. läkare, jurist, VD, chef, - universitet
 3. Mellanklassyrke - ex. socionom, lärare- högskola
 4. Arbetarklassyrke-ex. fabrik, butik, meckare, LO - yrkesutbildning max.
 5. Underklass- Arbetslös, sjukskrivna, socialbidragstagare.
 6. Framkommer ej
 7. Barn/Ungdom/student
6. Vilken ålder har missbrukaren?
 1. 0-20- ungdom
 2. 21-65 - vuxen/medelålder
 3. 66 + Äldre
 4. Flera alternativ
 5. Framkommer ej
7. **Samhälle**
8. Nämdes andra former av sociala problem i artikeln?
 1. ja
 2. nej
9. Nämdes fattigdom och/eller hemlöshet
 1. ja
 2. nej
10. Nämdes någon form av kriminalitet?
 1. ja

2. nej
11. Nämnades familjevåld?
1. ja
 2. Nej
12. Nämnades någon psykiatrisk diagnos i samband med missbruket?
1. Ja
 2. Nej

Familj- och relationsord:

I vilken frekvens används följande ord och sammansättningar med dessa:

- Familj
- Barn/dotter/son
- Syster/bror/syskon
- Mamma/Pappa/mor/moder/fader/far/föräldrar
- Farbror,faster,morbror,moster,morfar/farmor
- Fru/Hustru,Man/make/,flickvän/pojkvän/sambo/särbo/partner/paret

Rådgivande, stödjande och hjälpande aktiviteter/verksamhet:

I vilken frekvens används följande ord och sammansättningar med dessa:

- Social/-socio
- Hjälp
- Stöd
- Samhälle
- Vård/-vård
- Behandling/Behandla
- Hälsa, Hälso-

Utövande makt:

I vilken frekvens används följande ord och sammansättningar med dessa:

- Socialtjänst
- Polis
- Kriminell, kriminal
- Brott
- Tvång

Dömande makt:

I vilken frekvens används följande ord och sammansättningar med dessa:

- Rättslig
- Juridisk
- Fängelse
- Straff
- Domstol

- Dömna, dömde, dömda
- Domar
- Böter

Laggivande makt:

I vilken frekvens används följande ord och sammansättningar med dessa:

- Politik/-politik
- Politisk
- Lag
- Liberalisering
- Legalisering

8.2 Bilaga 2

Länkar till artiklar från **Expressen**

Alkoholmissbruk hämtade [2018-12-06]

Antalet bortsållade artiklar: 4

1. <https://www.expressen.se/sport/fotboll/premier-league/rear-ut-lyxhuset-efter-fruns-tragiska-dodsfall/>
2. https://www.expressen.se/premium/historia/prasten-anders-hallde-arsenik-i-nattvardsvinet/?purchase=new_user
3. <https://www.expressen.se/premium/historia/hilda-nilsson-mordade-spadbarn-for-brodfodan/>
4. <https://www.expressen.se/noje/stora-oron-for-johnny-depp-efter-nya-bilderna/>
5. <https://www.expressen.se/sport/fotboll/ikonen-min-fru-raddade-mig-fran-alkoholismen/>
6. <https://www.expressen.se/noje/lakarnas-oro-efter-depps-avslojande/>
7. <https://www.expressen.se/noje/sa-mycket-battre-2/christer-sjogrens-modiga-andring-i-programmet-efter-erkannandet/>
8. <https://www.expressen.se/sport/fotboll/ferdinands-karlekslycka-efter-hustruns-bortgang/>
9. <https://www.expressen.se/allt-om-vin/vin/mikael-molstad-ska-hela-varlden-gora-vin/>
10. <https://www.expressen.se/noje/johnny-depps-forsta-ord-om-anklagelserna/>
11. <https://www.expressen.se/sport/hockey/nhl/lehner-holl-nollan-fick-dromstart-i-nya-klubben/>
12. <https://www.expressen.se/kultur/film--tv/sa-snabbt-forvandlas-hyggligt-folk-till-barbarer/>
13. <https://www.expressen.se/nyheter/viktor-26-kunde-lagga-30-000-kronor-pa-festkvallar/>
14. <https://www.expressen.se/kvallsporten/valsvepet-sa-tycker-partierna-i-sydsverige/>
15. <https://www.expressen.se/noje/skadisen-hogg-sin-flickvan-20-ganger-nu-slapps-han-fri/>
16. <https://www.expressen.se/halsoliv/halsa/studie-ett-liv-utan-alkohol-ar-det-basta-for-halsan/>

17. <https://www.expressen.se/noje/depps-nya-smutsiga-anklagelse-mot-heard/>
18. <https://www.expressen.se/premium/relationer/sa-haller-ni-karleken-stark-efter-forsta-foralskelsen-/>
19. <https://www.expressen.se/noje/depps-drag-mot-ex-frun-efter-anklagelsen/>
20. <https://www.expressen.se/halsoliv/manskligt/alexander-nilson-47-jag-drack-tva-liter-jagermeister-om-dagen/>

Drogmissbruk hämtade [2018-12-06]

Antalet bortsållade artiklar: 6

1. <https://www.expressen.se/kvallsposten/misstankte-mordaren-ljog-i-manader-om-sambons-dod/>
2. <https://www.expressen.se/kvallsposten/hemloshetens-nya-ansikten-i-smastaden/>
3. <https://www.expressen.se/kultur/har-far-polisen-bonus-nar-de-skjuter-fattiga/>
4. <https://www.expressen.se/nyheter/brottscentralen/linus-soderman-krossade-sexbarnspappan-jockes-skalle-kanner-ingen-anger/>
5. <https://www.expressen.se/sport/os-hjaltens-forfall-doms-nu-till-fangelse/>
6. <https://www.expressen.se/kvallsposten/qs/christina-forlorade-sin-son-isak-till-drogerna/>
7. <https://www.expressen.se/noje/graafs-nya-relation-med-hedman-efter-braken/>
8. <https://www.expressen.se/sport/fotboll/hedman-om-sveket-mot-sin-son-angest/>
9. <https://www.expressen.se/gt/makaveli-lindens-forvandling-fran-skolpojke-till-misstankt-mordare/>
10. <https://www.expressen.se/noje/nemos-krasch-berattar-om-festnatterna-med-hedman/>
11. <https://www.expressen.se/gt/debatt-gt/lat-goteborgarna-kopa-cannabis-i-nordstan/>
12. <https://www.expressen.se/gt/anhoriga-slog-larm-langt-innan-trearingen-dodades/>
13. <https://www.expressen.se/dinapengar/sigrid-rausings-ord-om-evas-dod-varre-an-vitrott/>
14. <https://www.expressen.se/nyheter/melania-trump-se-det-jag-gor-inte-bara-mina-klader/>
15. <https://www.expressen.se/nyheter/melania-trumps-succe-pa-egen-hand-i-afrika/>
16. <https://www.expressen.se/noje/alcazar-stjarnan-talar-ut-berattar-om-kraschen/>
17. <https://www.expressen.se/gt/ica-handlarens-varuknep-tog-fast-misstankt-tjuvliga/>

18. <https://www.expressen.se/noje/stjarnan-avslojar-nu-drog-beroende-som-12-aring/>
19. <https://www.expressen.se/sport/fotboll/ex-stjarnan-lever-som-hemlos-vagrar-att-ata/>
20. <https://www.expressen.se/sport/golf/rykten-om-stjarnparet-efter-raderade-bilderna/>

Länkar till artiklar från **Dagens Nyheter**

Alkoholmissbruk hämtade [2018-12-06]

1. <https://www.dn.se/nyheter/vetenskap/tidig-demens-kopplas-till-alkoholmissbruk/>
2. <https://www.dn.se/arkiv/kultur/joy-m-batha-det-finns-ingen-skam-i-att-vilja-ha-ett-bättre-liv/>
3. <https://www.dn.se/arkiv/insidan/ny-telefonlinje-ska-minska-familjevaldet/>
4. <https://www.dn.se/arkiv/sport/lehner-jag-ville-ta-livet-av-mig/>
5. <https://www.dn.se/nyheter/varlden/dodlig-knivattack-i-parisforort/>
6. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/aklagarens-fragor-satter-press-pa-esa-teittinen/>
7. <https://www.dn.se/arkiv/ledare/gardsforsaljning-ar-inte-folkhalsans-undergang/>
8. <https://www.dn.se/sthlm/socialsekreterare-flyr-vallentuna-kommun/>
9. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/stefan-lisinski-esa-har-kommit-genom-nalsogat/>
10. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/motion-kan-minska-risken-for-demens/>
11. <https://www.dn.se/asikt/sparr-pa-systemet-skulle-inte-hjalpa-mot-missbruk/>
12. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/anstalld-pa-systembolaget-raddade-kvinna/>
13. <https://www.dn.se/sport/johan-esk-bragdlaget-hade-skrallt-klart/>
14. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/lakare-forlorar-legitimationen-efter-missbruk/>
15. <https://www.dn.se/arkiv/kultur/jag-forstorde-mitt-liv-genom-att-vraka-i-mig-tonvis-av-mediciner/>
16. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/utredningstiderna-for-mord-okar/>
17. <https://www.dn.se/arkiv/sport/hjalten-det-storsta-jag-varit-med-om/>
18. <https://www.dn.se/arkiv/kultur/stora-kanslor-och-metoo-i-arets-sommar/>
19. <https://www.dn.se/arkiv/kultur/rorlig-barnteater-med-cirkusgrepp-pa-liten-scen/>
20. <https://www.dn.se/arkiv/familj/thomas-lindstein/>

Drogmissbruk hämtade [2018-12-11]

1. <https://www.dn.se/ledare/sveriges-missbrukare-fortjanar-mer-och-battre/>
2. <https://www.dn.se/insidan/hans-son-dog-av-en-overdos-nu-vill-han-ge-hopp-till-andra-foraldrar/>
3. <https://www.dn.se/insidan/svart-vara-foralder-till-vuxna-barn-som-missbrukar/>
4. <https://www.dn.se/sthlm/klart-att-sprututbytet-hamnar-vid-mariatorget/>
5. <https://www.dn.se/ledare/lisa-magnusson-fentanyl-ar-knarkkungarnas-drom/>
6. <https://www.dn.se/ledare/det-ar-nagot-sjukt-med-varden-av-de-psykiskt-sjuka/>
7. <https://www.dn.se/sthlm/polisen-kritisk-till-sprututbytesklinik-vid-mariatorget/>
8. <https://www.dn.se/kultur-noje/fredrik-strage-polisens-kamp-mot-drogliberaler-hotar-den-svenska-festivalkulturen/>
9. <https://www.dn.se/ledare/lisa-magnusson-oetiskt-med-drogtest-pa-jobbintervjun/>
10. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/fentanyl-dodar-farre-i-sverige/>
11. <https://www.dn.se/arkiv/kultur/greta-thurfjell-det-ar-skillnad-pa-att-vara-ihop-med-nagon-och-att-vara-ansvarig-for-nagons-liv/>
12. <https://www.dn.se/arkiv/kultur/knark-ar-djupt-forankrat-i-amerikansk-kultur/>
13. <https://www.dn.se/arkiv/kultur/pa-djupet-i-whitney-houstons-hemligheter/>
14. <https://www.dn.se/kultur-noje/kulturdebatt/kristina-lindquist-ska-medelklassen-kunna-gomma-sig-for-klassamhallets-konsekvenser/>
15. <https://www.dn.se/nyheter/varlden/fn-knarkhandeln-slar-nya-rekord/>
16. <https://www.dn.se/ekonomi/drogkarteller-som-vilken-industri-som-helst-fast-dodlig/>
17. <https://www.dn.se/familj/dn-gratulerar-christer-karlsson-grundare-av-kris/>
18. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/atta-dog-av-natdrog-i-dag-faller-principiellt-viktigdom/>
19. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/atta-dog-av-natdroger-aklagaren-yrkade-pa-langa-fangelsestraff/>
20. <https://www.dn.se/arkiv/stockholm/orosanmalningar-om-barn-okar-stort-samtidigt-som-farre-omhandertas-med-tvang>